

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอโนนสุวรรณ
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ

จังหวัดบุรีรัมย์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์นี้ จัดทำขึ้นตามแนวทางการพัฒนาชุมชนตำบล ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่น และผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฯ ฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอโนนสุวรรณ ดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑	ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑	ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒	อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓	การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒	ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑	ลักษณะพื้นที่เขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒	ลักษณะทิศทางการลาดชัน	๓
๒.๓	ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๓	สภาพภูมิอากาศ	๘
๓.๑	ลักษณะภูมิอากาศ	๘
๓.๒	ฤดูกาล	๘
๓.๓	สถิติปริมาณน้ำฝน	๙
๓.๔	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๐
๔	เส้นทางคมนาคม	๑๐
๕	แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๑
๕.๑	แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๑
๕.๒	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	๑๑
๖	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๒
๖.๑	โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๒
๖.๒	จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๓
๖.๓	การศึกษา	๑๔
๖.๔	สาธารณสุข	๑๔
๖.๕	ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๖
๗	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๖
๘	ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๘
๙	องค์กรและสถาบันต่างๆ	๑๙

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ	๒๐
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๐
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๕๔
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอโนนสุวรรณ	๕๘
๑ แนวทางการพัฒนา	๕๘
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๕๘
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๙
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๕๙
๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๕๙
๒. สรุปรูปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๖๐
บรรณานุกรม	๖๑
ภาคผนวก	๖๒

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒
ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโนนสุวรรณ	๓
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลชุดดินในอำเภอโนนสุวรรณ	๔
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๗
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๕๖๗ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๖	๙
ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอโนนสุวรรณ ปี ๒๕๖๗	๑๒
ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๒
ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอโนนสุวรรณ	๑๓
ตารางที่ ๙ ตารางแสดงสถานศึกษาในอำเภอโนนสุวรรณ	๑๔
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๖
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๘
ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๙
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๙
ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๐
ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๑
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๑
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๒
ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๓
ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๔
ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๔
ตารางที่ ๒๒ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๕
ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งรวงทอง	๒๗
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๘
ตารางที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๘
ตารางที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ	๓๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ.จังหวัดบุรีรัมย์	๓๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๓๓
ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๕
ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๖
ตารางที่ ๓๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ	๓๘
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัด บุรีรัมย์	๓๘

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๙
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๐
ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๑
ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๓
ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๕
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัด บุรีรัมย์	๔๕
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๖
ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๗
ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๘
ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๕๑
ตารางที่ ๔๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ	๕๓
ตารางที่ ๔๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๔
ตารางที่ ๕๕ การวิเคราะห์ TOWS Matrix	๕๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอโนนสุวรรณ	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโนนสุวรรณ	๓
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงพื้นที่ราบลุ่มอำเภอโนนสุวรรณ	๓
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอโนนสุวรรณ	๗
ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๘
ภาพที่ ๖ แสดงประมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๕๖๗ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖	๙
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๐
ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอโนนสุวรรณ	๑๑
ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๓
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๗
ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๗
ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๑๘
ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๐
ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๑
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๒
ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๒
ภาพที่ ๑๗ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๗
ภาพที่ ๑๘ กราฟวงกลมแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๒๙
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ. จังหวัดบุรีรัมย์	๒๙
ภาพที่ ๒๐ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๐
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๐
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๑
ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ	๓๒
ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ	๓๒
ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ	๓๓
ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๓๔
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง.ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๓๔
ภาพที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลังอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๕
ภาพที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๖
ภาพที่ ๓๐ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๓๗
ภาพที่ ๓๑ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ	๓๗
ภาพที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ	๓๙
ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ	๓๙

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ	๔๐
ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๔๑
ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๔๑
ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๒
ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๓
ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๔
ภาพที่ ๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอโนนสุวรรณ	๔๐
ภาพที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ	๔๖
ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ	๔๖
ภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ	๔๗
ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๔๗
ภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ	๔๘
ภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๔๙
ภาพที่ ๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๕๐
ภาพที่ ๔๘ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	๕๑
ภาพที่ ๔๙ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ	๕๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

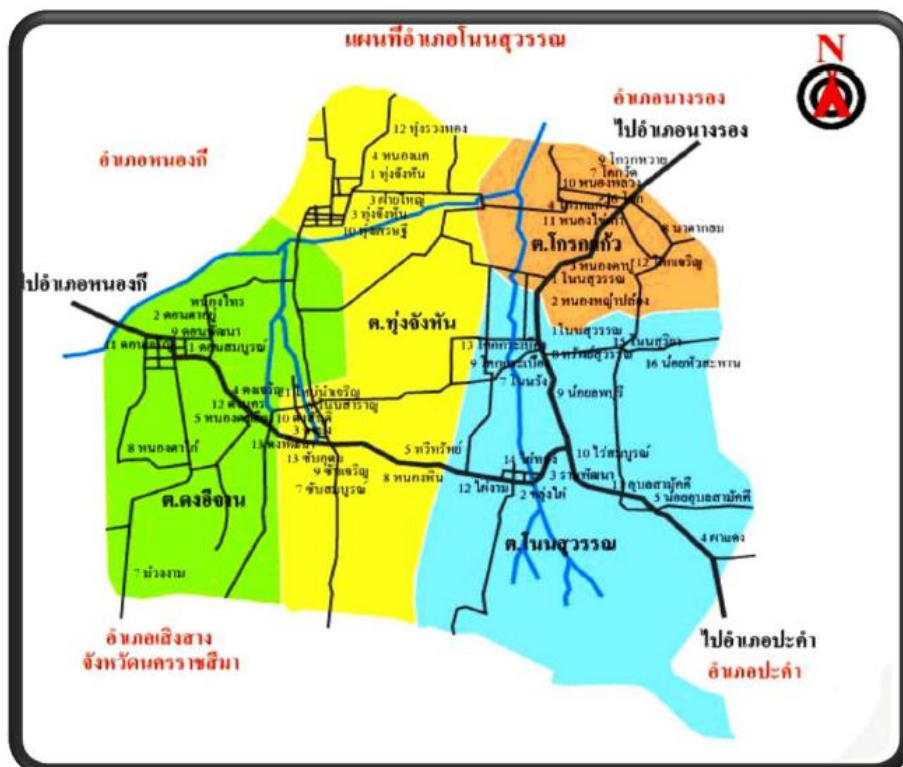
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอโนนสุวรรณ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครระยะเดินทางด้วยรถยนต์ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔ เป็นระยะทาง ๓๕๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๑๙๐.๘๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๒๔,๒๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๕ ของจังหวัดบุรีรัมย์และอยู่ห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์เป็นระยะทาง ๘๐ กิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอโนนสุวรรณ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอหนองกี่และอำเภอนางรองจังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอนางรองจังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา:ที่ว่าการอำเภอโนนสุวรรณ,พ.ศ.๒๕๖๗.)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑.๓.๑ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๒เทศบาล ๓ อบต. ๔ ตำบล ๕๖ หมู่บ้าน

๑.๓.๒ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น

- เทศบาลตำบล จำนวน ๒ แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

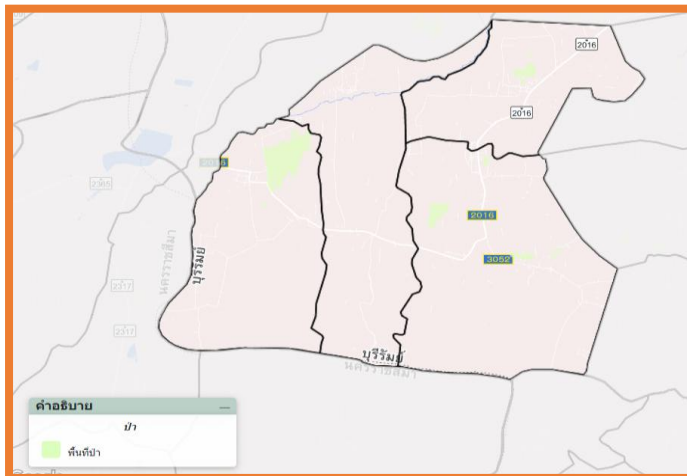
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
โนนสุวรรณ	๔๒,๒๐๙.๑๑	๐	๑	๑๔	๖๐๐
โนนสุวรรณ		๑	๐	๑๐	๑,๑๙๗
โกรกแก้ว	๒๑,๐๔๓.๘๓	๐	๑	๑๑	๙๖๐
ทุ่งจันทน์	๓๐,๙๐๑.๖๙	๑	๐	๑๔	๑,๒๔๐
ดงอีจาน	๓๐,๐๙๑.๑๑	๑	๐	๑๓	๑,๓๕๑
รวม	๑๒๔,๒๙๕.๗๕	๓	๒	๕๖	๕,๓๔๘

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอโนนสุวรรณตั้งอยู่ในเขตที่ราบสูงความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๔๖ เมตร แต่พื้นที่ของอำเภอโนนสุวรรณมีลักษณะพื้นดินแตกต่างจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในจังหวัดอื่นคือ เป็นที่เนินสูง สลับกับที่ราบลุ่ม ลักษณะดินในที่เนินจะเป็นสีแดง ดินร่วนปนดินเหนียว ส่วนที่ราบลุ่มจะเป็นดินสีดำ ดินร่วนปนดินเหนียวเป็นส่วนใหญ่ สันนิษฐานว่าเป็นบริเวณภูเขาไฟเก่าทำให้พื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าบริเวณอื่น อำเภอโนนสุวรรณไม่มีแม่น้ำลำคลองขนาดใหญ่ไหลผ่าน มีเพียงลำคลองสายเล็กๆที่เกิดจากน้ำที่แทรกซึมอยู่ในดินไหลมารวมกัน ที่เรียกว่า น้ำซับ ประชาชนใช้น้ำในคลองในการทำการเกษตร ทำนา และทำไร่ ปัจจุบันสภาพที่มีอยู่สภาพดีขึ้น แม้จะได้รับการขุดลอกคลองอยู่บ้าง ป่าไม้ อำเภอโนนสุวรรณมีพื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณที่ยังคงความหลากหลายของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าในท้องถิ่น ถึงแม้ว่าสภาพพื้นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การทำเกษตรกรรมและขยายพื้นที่อยู่อาศัย แต่ก็ยังคงมีป่าบางส่วนที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้โดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้พื้นที่ป่ายังคงมีบทบาทสำคัญในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับชุมชนในฤดูแล้ง นอกจากนี้ ความสมบูรณ์ของดินและความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ยังช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนในอำเภอโนนสุวรรณอย่างยิ่ง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน(agri-map), พ.ศ๒๕๖๗)

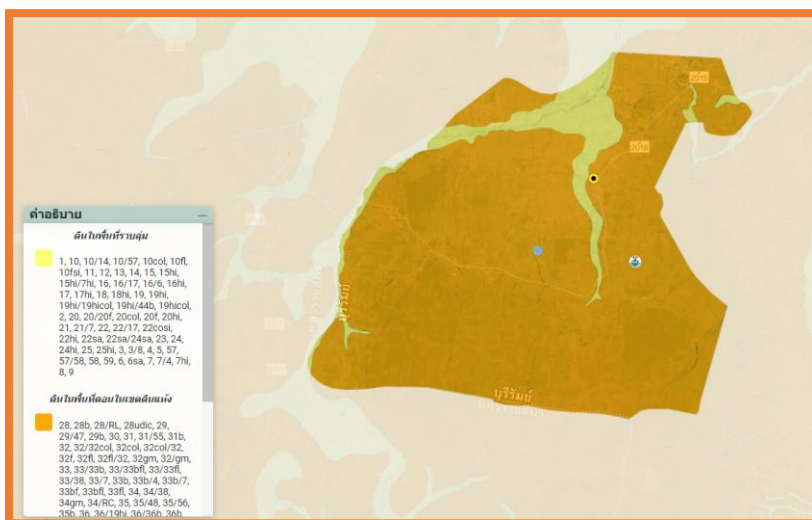
ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอโนนสุวรรณ

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
โนนสุวรรณ	๔๒,๒๐๙.๑๑	๕๔๔	๑.๒๙
โกรกแก้ว	๒๑,๐๔๓.๘๓	๒๕๓	๑.๒
ทุ่งจันทัน	๓๐,๙๐๑.๖๙	๑.๑๙	๐
ดงอีจาน	๓๐,๐๙๑.๑๑	๑,๖๔๐	๕.๔๕
รวม	๑๒๔,๒๔๕.๗๕	๒,๔๓๘.๒๑	๑.๙๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (agri-map), พ.ศ.๒๕๖๖

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอบ้านโนนสุวรรณ มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม สลับกับที่ดอน ในเขตดินแห้ง ทิวตั้งอำเภอ

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงพื้นที่ราบลุ่มอำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (agri-map), พ.ศ๒๕๖๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอโนนสุวรรณ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๑ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลชุดดินในอำเภอโนนสุวรรณ

ชื่อชุดดิน	ลักษณะ	ปัญหา	แนวทางแก้ไข
<p>ชุดดินที่ ๔๖</p> <p>(ชุดดินสุรินทร์)</p>	<p>กลุ่มดินตื้นถึงก่อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังนามาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>ดินตื้นถึงชั้นก่อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำขาดแคลนน้ำ เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชันและบางพื้นที่มีก่อนกรวดหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่ที่ผิวดิน</p>	<p>- พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก่อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมากไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว</p> <p>- ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์</p> <p>- มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น การไถพรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก</p>
<p>ชุดดินที่ ๑</p> <p>(ชุดดินบุรีรัมย์ Br)</p>	<p>เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวบางแห่งมีก้อนปูนหรือผลึกยิปซัมปะปนอยู่ มีรอยแตกกระแหว่งกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อยการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว</p>	<p>ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหว่งกว้างและลึกดินเปียกและลึกลงมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ</p>	<p>- ปลูกข้าวไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์)ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ</p> <p>- ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่อง มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>

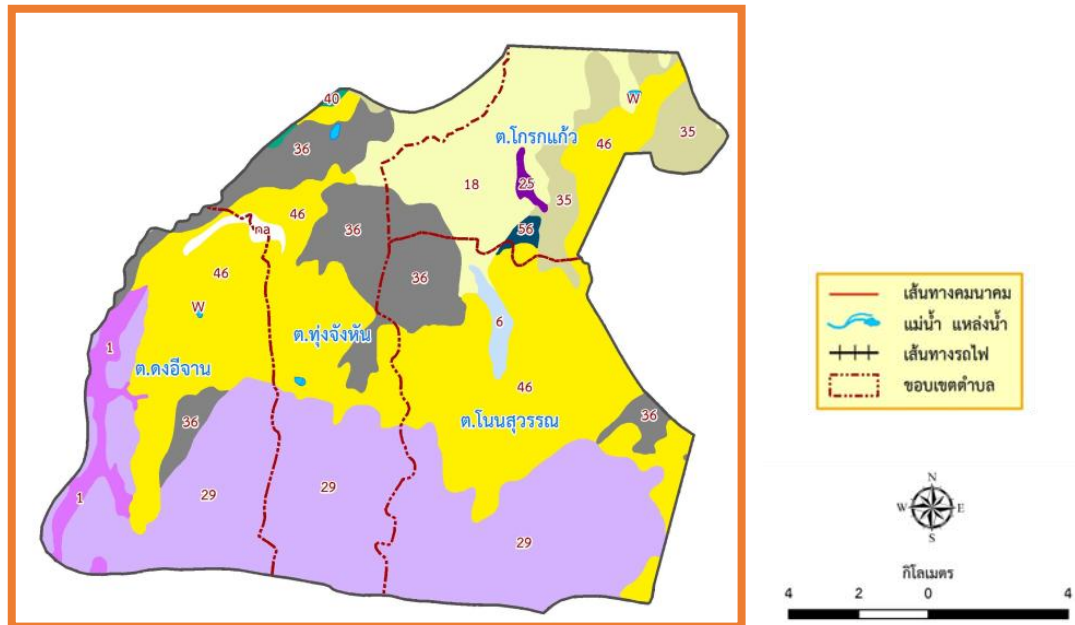
ตารางที่ ๓ : ตารางแสดงข้อมูลชุดดินในอำเภอโนนสุวรรณ(ต่อ)

ชื่อชุดดิน	ลักษณะ	ปัญหา	แนวทางแก้ไข
<p>ชุดดินที่ ๒๙</p> <p>(ชุดดินโซคซัยCi)</p>	<p>กลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชันบางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก</p>	<p>- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่หรือปอเทือง๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์)ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p> <p>- ปลูกไม้ผลชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่นทำคันดิน ทำชั้นบันไดปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซมทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุมลงปลูกพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่</p>
<p>ชุดดินที่ ๓๕</p> <p>ชุดดินโคราช (Kt)</p>	<p>กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงถึงมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก</p>	<p>- ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่</p> <p>- ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำชั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม</p>

ตารางที่ ๓ ตารางแสดงข้อมูลชุดดินในอำเภอโนนสุวรรณ(ต่อ)

ชื่อชุดดิน	ลักษณะ	ปัญหา	แนวทางแก้ไข
<p>ชุดดินที่ ๓๖</p> <p>ชุดดินสีคิ้ว (Si)</p>	<p>-กลุ่มดิน ร่วนละเอียดถึงถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาติกลางหรือเป็นต่าง การระบายน้ำดีถึงปานกลาง</p>	<p>- ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดิน</p>	<p>- ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพำ ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก</p>
<p>ชุดดินที่ ๑๘</p> <p>ชุดดินโคกสำโรง (Ksr)</p>	<p>-กลุ่มดิน ร่วนละเอียดถึงถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาติกลางหรือเป็นต่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง</p>	<p>- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ นาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ</p>	<p>- ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>
<p>ชุดดินที่ ๒๕</p> <p>ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk)</p>	<p>-กลุ่มดิน ตื้น ปฏิกริยาติเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p>	<p>- ดินตื้นถึงก้นกรวดหรือลูกรังภายในความลึก ๕๐ ซม.จากผิวดิน ขาดแคลนน้ำ นาน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหาย</p>	<p>-ปลูกข้าว เลือกพื้นที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>

สรุป อำเภอนोनสุวรรณ มีชุดดินที่ ๔๖ กับ ๒๙ เป็นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชุดดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากระบายน้ำได้ดีอีกทั้ง(สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร,๒๕๕๔) มันสำปะหลังสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี ความเป็นกรด-ด่างอยู่ระหว่าง ๕-๖ เป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง และไม่เป็นดินเค็ม

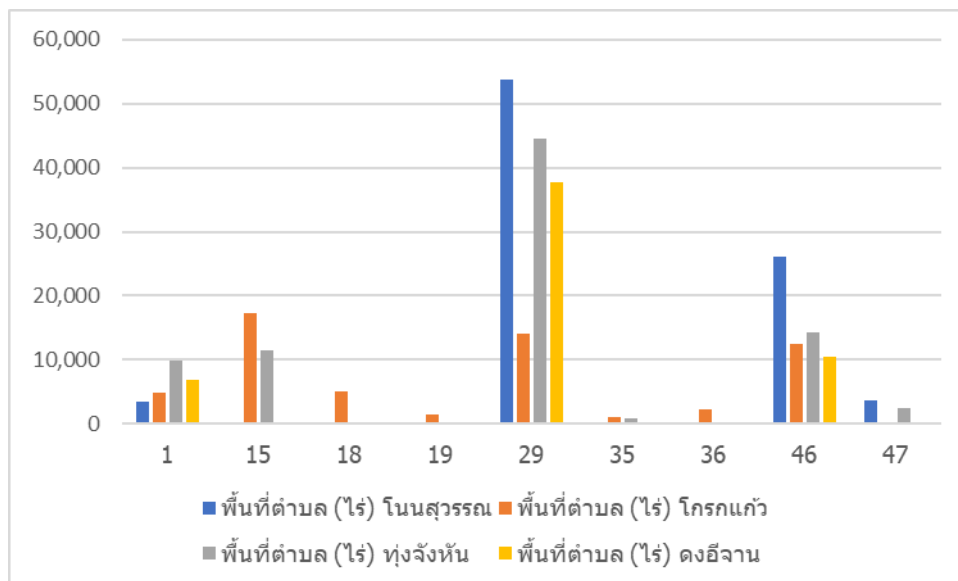
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอนोनสุวรรณ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอนोनสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)				ผลรวมทั้งหมด
	โนนสุวรรณ	กรอกแก้ว	ทุ่งจันทน์	ดงอีจาน	
๑	๒,๕๔๘	๑,๓๙๙	๓,๗๙๐	๔,๔๑๑	๑๒,๑๔๘
๑๕			๑๑,๔๖๓		๑๑,๔๖๓
๓๓		๗,๘๖๑	๓,๘๔๒		๑๑,๗๐๓
๒๙	๒๒,๘๘๑	๕,๒๘๐	๑๕,๓๑๓	๑๕,๒๖๗	๕๘,๗๔๑
๓๕		๑๕	๓		๑๘
๓๖		๑,๒๐๓	๑๔๐		๑,๓๔๓
๔๖	๑๒,๑๓๒	๔,๖๖๖	๕,๘๓๔	๑๐,๗๑๓	๓๓,๓๔๕
๔๗	๓๑๔		๒๖๗	๑๕๒	๗๓๓
ผลรวมทั้งหมด	๓๗,๘๗๕	๒๐,๔๒๔	๔๐,๖๕๒	๓๐๕๔๓	๑๒๙,๔๙๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอโนนสุวรรณลักษณะภูมิอากาศของอำเภอโนนสุวรรณ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน เช่นเดียวกับเขตอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีฝนตกน้อยค่อนข้างแห้งแล้ง แต่อำเภอโนนสุวรรณมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะมีดินดี และมีน้ำซับไหลตลอดปี อากาศจึงเย็นสบาย

๓.๒ ฤดูกาล

มีอากาศร้อนอุณหภูมิสูงเกือบตลอดปี ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์ จะได้อิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวและแห้ง ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดเอาอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียเข้ามา จึงแบ่งฤดูกาลได้ ๓ ฤดู คือ

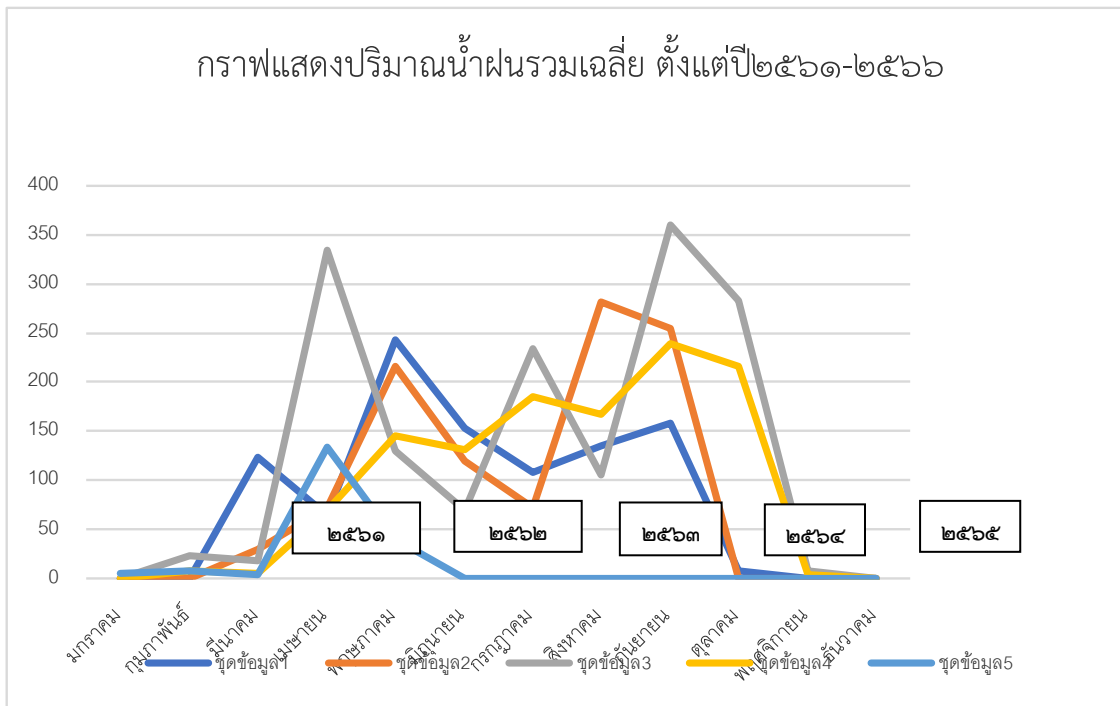
ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม สภาพฝนที่ตกนี้เกิดจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ให้ปริมาณน้ำฝนน้อย เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีเทือกเขาบรรทัดและเทือกเขาพนมดงรักทอดตัวในแนวตะวันตกและตะวันออก อยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดทำให้เกิดการกีดขวางของทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นประจำทุกปีในช่วงกลางเดือนมิถุนายน ถึงกลางเดือนสิงหาคม ฝนที่ตกส่วนใหญ่เป็นฝนที่เกิดจากร่องความกดอากาศต่ำ พายุโซนร้อนและดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนเข้ามาจากทะเลจีนใต้ทางอ่าวตังเกี๋ย ผ่านเวียดนาม และกัมพูชาเข้ามาประมาณเดือนกันยายน ถึงตุลาคมของทุกปี

ฤดูหนาวได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านมาจากประเทศจีน พาเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามาครอบคลุมทั้งภาค เริ่มต้นฤดูหนาวประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงต้นเดือนพฤษภาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ พัดมาจากประเทศจีนตอนใต้และอ่าวไทย ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ได้รับแสงแดดเต็มที่จึงทำให้อากาศร้อนจัดและแห้ง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอโนนสุวรรณ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๓๐.๓๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน.พ.ค.-ต.ค.ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน พ.ย.-ม.ค.โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ๓๕๙.๖ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงประมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๕๖๗ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๕๖๗ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๖

ที่	เดือน/พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝนรายเดือน (หน่วย : มิลลิเมตร)					
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
๑	มกราคม	๐	๐	๐	๐	๕	๘๐
๒	กุมภาพันธ์	๐	๐	๒๒.๘	๗.๘	๘	๐
๓	มีนาคม	๑๒๓.๑	๒๙	๑๘.๔	๕.๒	๔	๔๐
๔	เมษายน	๖๓.๕	๗๑.๕	๓๓๔.๔	๖๙.๗	๑๓๔	๙๐
๕	พฤษภาคม	๒๔๒.๔	๒๑๕.๕	๑๓๐	๑๔๕.๕	๔๐	๑๕๓.๘
๖	มิถุนายน	๑๕๓.๓	๑๑๙	๖๙.๔	๑๓๐.๙	ยังไม่มีข้อมูล	๑๓๓
๗	กรกฎาคม	๑๐๗.๙	๗๒	๒๓๔.๔	๑๘๕	ยังไม่มีข้อมูล	๑๔๖
๘	สิงหาคม	๑๓๕.๓	๒๘๑	๑๐๕	๑๖๗.๕	ยังไม่มีข้อมูล	๘๖.๕
๙	กันยายน	๑๕๗.๕	๒๕๔	๓๕๙.๖	๒๓๘.๖	ยังไม่มีข้อมูล	๑๐๖.๕
๑๐	ตุลาคม	๗	๐	๒๘๒.๘	๒๑๖.๕	ยังไม่มีข้อมูล	๑๓๙.๙

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒๕๖๔ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ (ต่อ)

ที่	เดือน/พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝนรายเดือน (หน่วย : มิลลิเมตร)					๒๕๖๖
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	
๑๑	พฤศจิกายน	๐	๐	๗.๔	๓.๗	ยังไม่มีข้อมูล	๐
๑๒	ธันวาคม	๐	๐	๐	๐	ยังไม่มีข้อมูล	๐
รวมทั้งปี	๙๙๐	๑,๐๔๒	๑,๕๖๔.๒๐	๑,๒๑๕.๔๐	๑๙๑		๙๗๕.๗
เฉลี่ย (มิลลิเมตร/ ปี)	๘๒.๕	๘๖.๘๓	๑๓๐.๓๕	๑๐๑.๒๘	๓๘.๒		

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอโนนสุวรรณ อุณหภูมิอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศร้อนในฤดูร้อนและมีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว สำหรับฤดูฝนจะมีอากาศร้อนชื้นและจะมีอากาศร้อนอบอ้าวก่อนก่อนหน้าที่ฝนจะตก อุณหภูมิสูงสุด ๔๐.๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด ๑๑.๗ องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในเดือนสิงหาคม เฉลี่ย ๗๙.๘ % และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด ในเดือนเมษายน ๕๙.๙ %

๔ เส้นทางคมนาคม

อำเภอโนนสุวรรณมีถนน รพช. สายหัวถนน – ดอนอะราง ตัดผ่าน โดยเริ่มต้นทาง ถนนหลวงหมายเลข ๒๔ จากทางแยกถนนสายโชคชัย-เดชอุดม ที่บ้านหัวถนน อำเภอนางรอง ถึงอำเภอโนนสุวรรณ ระยะทาง ๑๑ กิโลเมตร ถนนทางหลวงชนบท หมายเลข ๒๐๑๖ เป็นถนนลาดยางตลอดสาย ไม่มีสถานีขนส่ง มีเฉพาะรถสองแถว วิ่งระหว่างอำเภอนางรองกับอำเภอโนนสุวรรณ วันละประมาณ ๑ เที่ยว ประชาชนส่วนมากใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการสัญจรไปมา

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา:กระทรวงคมนาคม, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอโนนสุวรรณ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ประชาชนใช้ประโยชน์จากน้ำฝนในการทำเกษตรน้ำอุปโภค บริโภค ส่วนใหญ่อาศัยน้ำบาดาล อำเภอโนนสุวรรณไม่มีแม่น้ำลำคลองขนาดใหญ่ไหลผ่าน มีเพียงลำคลองสายเล็กๆที่เกิดจากน้ำที่แทรกซึมอยู่ในดินไหลมารวมกัน ที่เรียกว่าน้ำซบ ปัจจุบันสภาพลำคลองที่มีอยู่มีสภาพตื้นเขิน แม้จะได้รับการขุดลอกคลองอยู่บ้างแต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการขุดลอก และสร้างฝายเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ คือ

- ✚ โกรกอำยวัน ต้นกำเนิด หมู่ที่ ๒,๓,๑๔ ไหลผ่าน หมู่ที่ ๑๐,๙,๘,และหมู่ ๑ตำบลโนนสุวรรณ
- ✚ โกรกรกฟ้า ไหลผ่าน หมู่ที่ ๙ และ ๖ ตำบลดงอีจานไหลรวมกับคลองสกัด
- ✚ บึงหนองพลวง อยู่ที่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโกรกแก้ว
- ✚ ลำคลองสกัดนาก ไหลผ่านตำบลดงอีจานตำบลทุ่งจันทน์ และตำบลโกรกแก้ว

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อบาดาล ประมาณ ๓๕๐ บ่อ (ขุดเอง)
- สระน้ำขุด ประมาณ ๓๒๐ บ่อ (ขุดในไร่นา)
- บ่อน้ำตื้น ประมาณ ๓๐ บ่อ (ขุดเอง)

จัดทำโดยสำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย โรงงาน นอกนั้นประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ค่าขาย รับราชการ และประกอบอาชีพมากกว่า ๑ อย่าง ดังนี้ อาชีพเกษตรกรร้อยละ ๙๔ อาชีพรับจ้างร้อยละ ๔ อาชีพค้าขายร้อยละ ๐.๘ และอาชีพอื่นๆ ร้อยละ ๐.๒ แรงงาน ส่วนใหญ่ภายในอำเภอโนนสุวรรณ เป็นแรงงานด้านการเกษตร ค่าจ้าง ๓๐๐ บาท/คน/วัน เป็นแรงงานในครัวเรือนและครัวเรือนใกล้เคียง แรงงานรับจ้างมีเป็นส่วนน้อย เมื่อหมดช่วงทำนา-ทำไร่ แรงงานส่วนหนึ่งจะอพยพไปทำงานต่างจังหวัด ประเภทงานที่ไปรับจ้างงานอุตสาหกรรม,งานก่อสร้าง และงานเกษตรกรรมและจะกลับถิ่นฐานเมื่อถึงฤดูกาลเกษตรรายได้ของประชากรในพื้นที่อำเภอโนนสุวรรณ เฉลี่ย ๒๒๘,๒๑๗ บาท/ครัวเรือน/ปี และหนี้สินเฉลี่ย ๑๗๘,๐๑๑ บาท/ครัวเรือน ประชากรอำเภอโนนสุวรรณ ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๑๐๒,๔๗๕.๒๙ ไร่

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอโนนสุวรรณ ปี ๒๕๖๕

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)						
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	รวม
โนน สุวรรณ	๔๒,๒๐๙.๑๑	๓,๒๕๒.๐๕	๑๒๘.๔๗	๑๓,๒๓๒.๑๓	๑๑,๙๙๗	๑,๒๐๐	๕๕	๒๙,๘๖๔.๖๕
ทุ่ง จันทน์	๓๐,๙๐๑.๖๙	๘,๓๘๓.๙๑	๑๓๕.๑๒	๙,๙๕๘.๑๓	๘,๙๑๐	๒๔๔	๕๐	๒๗,๖๘๑.๑๖
โกรก แก้ว	๒๑,๐๔๓.๘๓	๑๐,๐๘๙.๑๕	๓๖๙.๘	๖,๐๓๘.๙๔	๔๓๕	๑๑๘	๔๒	๑๗,๐๙๒.๘๙
ดงอี จาน	๓๐,๐๙๑.๑๑	๒,๐๙๙.๑๑	๑๐๗.๓๒	๙,๓๘๕.๘๘	๑๐,๙๘๔	๒๓๙.๙๔	๘๐	๒๒,๘๙๖.๒๕
พื้นที่ รวม	๑๒๔,๒๔๕.๗๔	๒๓,๘๒๔.๒๒	๗๔๐.๗๑	๓๘,๖๑๕.๐๘	๓๒,๓๒๖	๑,๘๐๑.๙๔	๒๒๗	๙๗,๕๓๔.๙๕

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
โนนสุวรรณ	๖๒๕	๑๙๘	๒๙๓	๑๔	๓๖๓	๘,๕๑๓	๙๒๐	๐	-
โกรกแก้ว	๕๔๐	๗๒๒	๑,๕๙๓	๒๘	๑๖๑	๙๑,๕๖๔	๗๔๑	๑๕	-
ทุ่งจันทน์	๖๒๙	๕๔	๑๐	๒	๓๒๒	๑๐,๖๒๖	๕๒๘	๑	-
ดงอีจาน	๔๗๓	๒๒๓	๖๔๔	๔	๔๓	๖,๓๒๕	๗๐๕	๐	๒
รวมทั้งหมด	๒๒๖๗	๑,๔๖๘	๓,๘๖๔	๑๔๕	๖๑๑	๙๔,๔๙๑	๑,๑๗๐	๖๗๖	๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโนนสุวรรณ,พ.ศ.๒๕๖๗

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๑ แห่ง คือ สหกรณ์โคนมโนนสุวรรณ จำกัด
ชื่อโรงงาน สหกรณ์โคนมโนนสุวรรณ จำกัด ที่ตั้ง ๘๓ ม.๓ ต.โกรกแก้ว อ.โนนสุวรรณ จ.บุรีรัมย์
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑ จำนวน คือ โรงฆ่าทอง
ชื่อ โรงฆ่าทอง ที่ตั้ง ๑๗๑ ม.๒ ต.ทุ่งจันทน์ อ.โนนสุวรรณ จ.บุรีรัมย์

๖.๒ จำนวนครัวเรือน

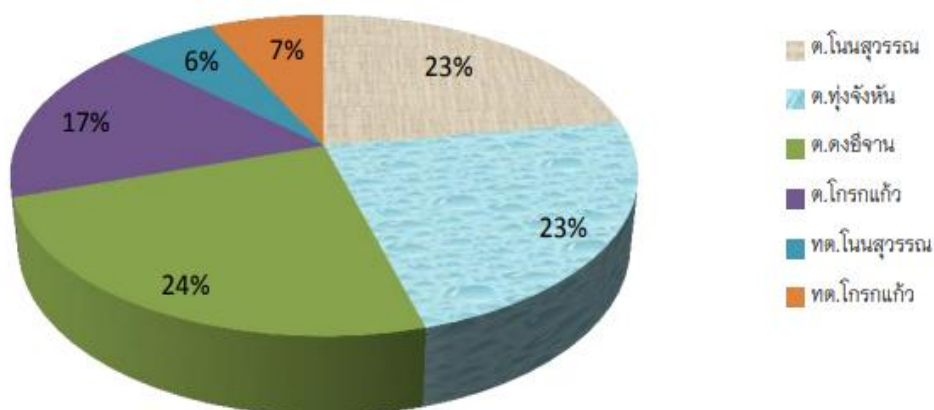
อำเภอโนนสุวรรณ มีประชากรทั้งสิ้น ๒๕,๑๒๙ คน แบ่งเป็นชาย ๑๒,๕๑๕ คน หญิง ๑๒,๖๑๔ คนประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธมีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอโนนสุวรรณ

ที่	ตำบล/เทศบาล	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	โนนสุวรรณ	๑,๑๐๘	๒,๘๑๖	๒,๘๓๑	๕,๖๔๗
๒	โกรกแก้ว	๙๐๔	๒,๐๙๙	๒,๑๕๕	๔,๒๕๔
๓	ทุ่งจันทน์	๙๑๗	๒,๙๒๕	๒,๘๙๗	๕,๘๒๒
๔	ดงอีจาน	๙๙๘	๓,๐๕๐	๓,๐๔๘	๖,๐๙๘
๕	เทศบาลตำบลโนน สุวรรณ	-	๗๕๑	๗๖๕	๑,๕๑๖
๖	เทศบาลตำบลโกรก แก้ว	-	๘๗๔	๙๑๘	๑,๗๙๒
รวม			๑๒,๕๑๕	๑๒,๖๑๔	๒๕,๑๒๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอโนนสุวรรณ,พ.ศ.๒๕๖๗

ประชากรทั้งหมด ๒๕,๑๒๙ คน

ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๓ การศึกษา

อำเภอโนนสุวรรณ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๒ แห่ง แยกออกเป็น ๑๕๘ ห้องเรียน ครู ๑๘๙ คน นักเรียน ๔,๘๐๒ คน แยกได้ดังนี้

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงสถานศึกษาในอำเภอโนนสุวรรณ

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนครู	จำนวน นักเรียน
๑	โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม	๒๑	๓๐	๗๗๘
๒	โรงเรียนอนุบาลโนนสุวรรณ	๒๕	๒๗	๗๖๗
๓	โรงเรียนวรวิวัฒนา	๘	๙	๑๕๒
๔	โรงเรียนบ้านโกรกแก้ว	๘	๙	๑๐๖
๕	โรงเรียนบ้านอุบลสามัคคี	๘	๘	๑๕๔
๖	โรงเรียนบ้านขลุ้งไผ่	๘	๙	๑๕๖
๗	โรงเรียนสามัคคีพิทยาคม	๖	๑๓	๘๖
๘	โรงเรียนบ้านทุ่งจันทัน	๑๖	๒๐	๓๗๑
๙	โรงเรียนบ้านดงบังซับสมบุรณ์	๒๑	๒๘	๖๓๓
๑๐	โรงเรียนบ้านดอนสมบุรณ์	๑๖	๑๕	๓๒๑
๑๑	โรงเรียนบ้านม่วงงาม	๘	๔	๗๕
๑๒	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและ การศึกษาตามอัธยาศัย	๓	๑๗	๑,๒๐๓
รวม	๑๒	๑๔๘	๑๘๙	๔,๘๐๒

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอโนนสุวรรณ,พ.ศ.๒๕๖๕

๖.๔ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๓ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๑ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๓ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๓ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๓ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน

๑.๓.๓ เกสซ์กร จำนวน ๓ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๒๗ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๒๗ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๕๗๔ คน

๖.๕ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่มีการอพยพมาจากที่อื่น ทำให้มีชนบทร่วมกันที่หลากหลาย ภาษา ส่วนมากใช้ภาษาไทยอีสาน ไทยสำเนียงโคราช เขมร และส่วยบ้างเล็กน้อย วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมานาน ชาวอำเภอโนนสุวรรณ กล่าวได้ว่าล้วนเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา และผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติสำหรับวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญๆมีดังนี้

➤ **วันสงกรานต์**ในอดีตวันสงกรานต์เป็นวันปีใหม่ของไทยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ -๑๔ เมษายนของทุกปีในวันที่ ๑๓ จะมีการขนทรายเข้าวัดและร่วมกันก่อพระเจดีย์ทราย ตามความเชื่อที่ชาวบ้านเข้าวัดและอาจจะมีการติดดอกมาจึงเป็นการนำทรายไปคืนวัด วันที่ ๑๓ ตอนเช้าจะมีการไปทำบุญตักบาตรที่วัดบึงสุกุลกระตูกบรรพบุรุษสงฆ์หน้าพระ เสร็จตอนสายจะไปกราบไหว้รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ที่ตนนับถือเพื่อขอพรเสร็จแล้วหนุ่ม-สาวก็จะเล่นสาดน้ำกันเป็นที่สนุกสนาน

➤ **ประเพณีบุญบั้งไฟ** ประเพณีบุญบั้งไฟมีอิทธิต่อความเชื่อของชาวอีสานว่าจะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่การทำมาหากิน ทำให้ฝนจะตกต้องตามฤดูกาลประเพณีบุญบั้งไฟจะจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกปีอำเภอโนนสุวรรณจัดขึ้นในวันเดียวกันกับงานประเพณีของดีโนนสุวรรณ มีขบวนแห่บั้งไฟที่สวยงามมีการรำเซิ้งประกอบขบวนแห่นอกจากนั้น ยังมีการแข่งขันจุดบั้งไฟขึ้นด้วยในบริเวณแข่งขันจุดบั้งไฟจะมีการแข่งขันป็นเสาน้ำมนต์ระหว่างตัวแทนของแต่ละตำบลเพิ่มความสนุกสนาน

➤ **ประเพณีแห่เทียนพรรษา** จัดขึ้นในวันแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ ถึง ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ รวมเป็นเวลา ๓ เดือน เป็นช่วงที่พระภิกษุสงฆ์ต้องประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่ง ชาวบ้านจะนำดอกไม้ธูปเทียนพร้อมเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันไปถวายพระที่วัด สิ่งที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาคือ มีการหล่อเทียนขนาดใหญ่ไปถวายพระเพื่อบูชาพระประธานในโบสถ์และจุดให้แสงสว่างในเวลากลางคืนขณะทำวัตรและศึกษาพระธรรมระหว่างวันเข้าพรรษา พุทธศาสนิกชนนิยมถือศีล

➤ **ประเพณีเทศน์มหาชาติหรือบุญบุญผะเหวด**เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยเริ่มตั้งแต่หลังออกพรรษาแล้วถึงเดือน ๔ ประเพณีเทศน์มหาชาติ หรือบุญผะเหวด มหาชาติ หมายถึง ชาติที่ยิ่งใหญ่และชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะเสวยพระชาติเป็นพระพุทธเจ้า เรื่องมหาเวสสันดรชาดก เดิมแต่งไว้เป็นภาษาบาลีต่อมาได้มีผู้แปลเป็นภาษาไทยเนื้อหาแบ่งเป็นตอน เรียกว่า กัณฑ์ มีทั้งหมด ๑๓ กัณฑ์ ชาวอำเภอโนนสุวรรณมีความเชื่อว่าถ้าผู้ใดฟังเทศน์มหาชาติจบทั้ง ๑๓ กัณฑ์ในวันเดียวจะได้ผลานิสงส์มากจึงมีธรรมเนียมปฏิบัติสืบทอดกันมาทุกปี

➤ **ประเพณีสารทหรือชาวบ้านเรียกว่าบุญข้าวสาก** พิธีสารทของชาวโนนสุวรรณ จัดขึ้นตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ชาวบ้านจะนำกระยาสารท ข้าวปลา อาหารไปถวายพระ เสร็จแล้วจะนำไปทำขวัญข้าวที่ทุ่งนาเพื่อไหว้พระแม่โพสพ (เทพเจ้าประจำต้นข้าว) เพราะเป็นช่วงที่ข้าวออกรวง เทศกาลบุญข้าวประดับดินและบุญข้าวสาก ข้าวประดับดินหมายถึง ข้าวปลา อาหาร หมาก พลู บุหรี่ที่ห่อด้วยใบตองและนำไปแขวนตามกิ่งไม้หรือวางตามพื้นดินแล้วจึงเชิญผีผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือไปรับประทาน ส่วนที่แขวนไว้บนต้นไม้ชาวบ้านจะแย่งกันนำไปเลี้ยงแม่โพสพที่ในนาข้าวของตนเองเพื่อให้ต้นข้าวเจริญงอกงามตามความเชื่อของชาวบ้าน

➤ **ประเพณีทอดกฐิน** ประเพณีทอดกฐินหรือที่ชาวบ้านอำเภอโนนสุวรรณเรียกว่า บุญกฐิน จัดขึ้นระหว่างวันแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ในปีหนึ่งๆแต่ละวัดจะทอดกฐินได้เพียงครั้งเดียว

เท่านั้น ผู้ที่ต้องการทอดกฐินจะต้องจองกฐินที่วัดใดวัดหนึ่ง เมื่อถึงกำหนดต้องนำผ้าไตร จีวร และบริวารกฐิน ได้แก่ จตุปัจจัยไทยธรรมต่างๆไปทอด ณ วัดที่จองไว้ เมื่อทอดเสร็จแล้วนิยมนิคมปักธงรูปจระเข้ไว้ที่วัด เพื่อแสดงให้เห็นว่าวัดนี้ทอดกฐินแล้ว

➤ **ประเพณีลอยกระทง** ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานานตั้งแต่สมัยสุโขทัยโดยจัดขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๑๒ หรือวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ของทุกปี ชาวบ้านจะประดิษฐ์กระทงเป็นรูปต่างๆ ปัจจุบันนิยมประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายง่าย เช่น ต้นกล้วย ใบตอง ตกแต่งด้วยดอกไม้สด รูปเทียน เชื่อกันว่า นางนพมาศเป็นผู้ประดิษฐ์กระทงเป็นคนแรกโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความกตัญญูต่อ ผู้มีพระคุณ เทศบาลตำบลโนนสุวรรณได้จัดประกวดแข่งขันกระทงสวยงาม ประกวดนางนพมาศทุกปี มีชาวบ้านในเขตอำเภอโนนสุวรรณและอำเภอใกล้เคียงมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

➤ **ประเพณีบุญเบิกบ้าน** จัดขึ้นราวเดือนมีนาคมทุกปี เป็นการเซ่นไหว้พระภูมิเจ้าที่ให้ช่วยปกป้องรักษาคนในหมู่บ้านให้ทำมาหากินดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สิ่งของที่จัดเซ่นไหว้ จะทำกระทงเป็นรูปสี่เหลี่ยม ใส่ข้าวดำ ข้าวแกงพริกเกลือ งา ไข่ต้มที่ยังไม่ปอกเปลือก เมื่อเซ่นไหว้เสร็จก็จะเสี่ยงทาย โดยดูที่ไข่ต้มถ้าปอกเปลือกไข่แล้วปรากฏว่าไข่สวยไม่มี สีใดเจือปนแสดงว่าปีนั้นชาวบ้านจะอยู่ดีมีสุข แต่ถ้าไข่ไม่น่าสวยมีสีเหลืองหรือสีอื่นปะปนทายว่าปีนั้นจะไม่ดีชาวบ้านไม่มีความสุขเท่าที่ควร

➤ **ประเพณีข้าวคูณลาน** หรือชาวอำเภอโนนสุวรรณเรียกว่า บุญข้าวต้มใหญ่จัดขึ้นหลังเก็บเกี่ยวข้าวราวเดือน ๓ หรือประมาณเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยชาวบ้านจะนำข้าวเปลือกมารวมกันที่วัดทำพิธีขอคุณข้าวที่คนไทยถือว่าเป็นพระ เรียกว่า พระแม่โพสพ ที่ให้เมล็ดข้าวมาเลี้ยงชาวโลก เมื่อทำพิธีเสร็จแล้วก็นำข้าวนั้นไปทำบุญถวายพระที่วัดเพื่อนำไปขายและนำเงินมาบำรุงพระพุทธศาสนา

➤ **งานประเพณีของดีโนนสุวรรณ** จัดขึ้นในเดือน พฤษภาคม ของทุกปี ส่วนใหญ่จะเป็นการนำผลิตผลทางการเกษตรมาจัดขายและจัดนิทรรศการผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งเป็นของดีที่มีอยู่ในอำเภอโนนสุวรรณ ลักษณะการจัดงาน กลางวันจะมีขบวนแห่ผลิตผลทางการเกษตร ตามคำขวัญที่ว่า “โนนสุวรรณถิ่นพืชไร่ ผลไม้รสหวาน งามตระการผ้าไหม บุญบั้งไฟนาชม ตึมนมโคพันธุ์ดี มากมียางพารา นักกีฬาเหรียญทองโอลิมปิก” มาจัดแสดงบนรถขบวนแห่มีเทปหนังประจำรถ มีการประกวดขบวนแห่ชิงรางวัล กลางคืนจะมีการประกวดธิดาชาวสวน ผู้เข้าประกวดจะต้องเป็นลูกหลานของชาวอำเภอโนนสุวรรณ

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอโนนสุวรรณ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พืชไร่จำนวน ๕๕,๒๖๖.๔๓ ไร่ ร้อยละ ๔๔.๔๘ รองลงมาคือไม้ยืนต้น จำนวน๒๙,๒๒๕.๔๘ ไร่ ร้อยละ๒๓.๕๒ และพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๒๖,๑๗๔.๕๔ไร่ ร้อยละ ๒๑.๐๗

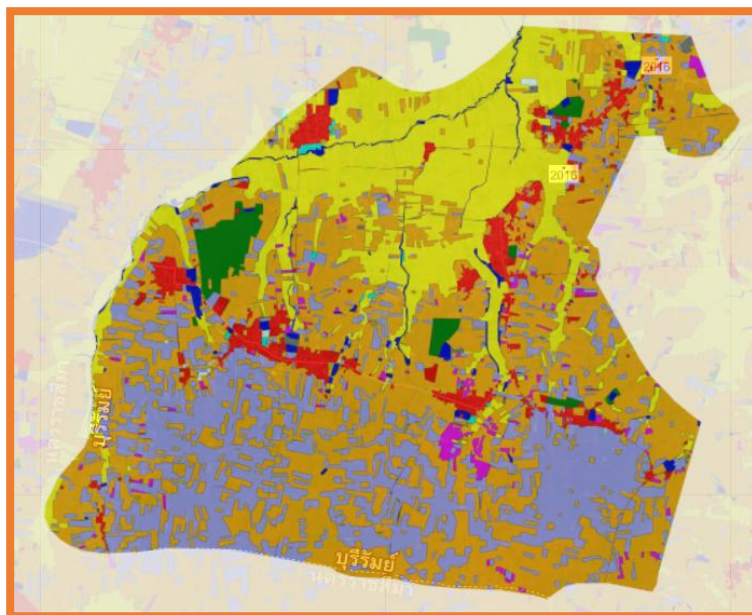
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๖๘๑๔.๓๗	๕.๔๘
พืชไร่	๕๕๒๖๖.๔๓	๔๔.๔๘
พื้นที่ลุ่ม	๕.๔	๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๑๘.๘	๐.๒๖
ไม้ยืนต้น	๒๙๒๒๕.๔๘	๒๓.๕๒
พื้นที่นา	๒๖๑๗๔.๕๔	๒๑.๐๗
พื้นที่ป่า	๒๔๓๘.๒๑	๑.๙๖
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๔๑	๐.๑๙

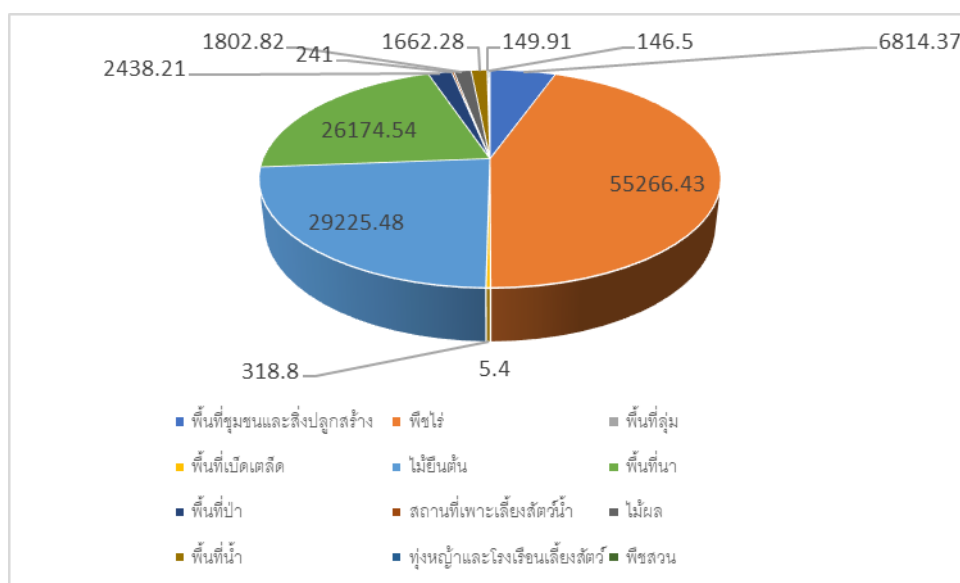
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์(ต่อ)

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ไม้ผล	๑๘๐๒.๘๒	๑.๔๕
พื้นที่น้ำ	๑๖๖๒.๒๘	๑.๓๔
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑๔๙.๙๑	๐.๑๒
พืชสวน	๑๔๖.๕	๐.๑๒

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

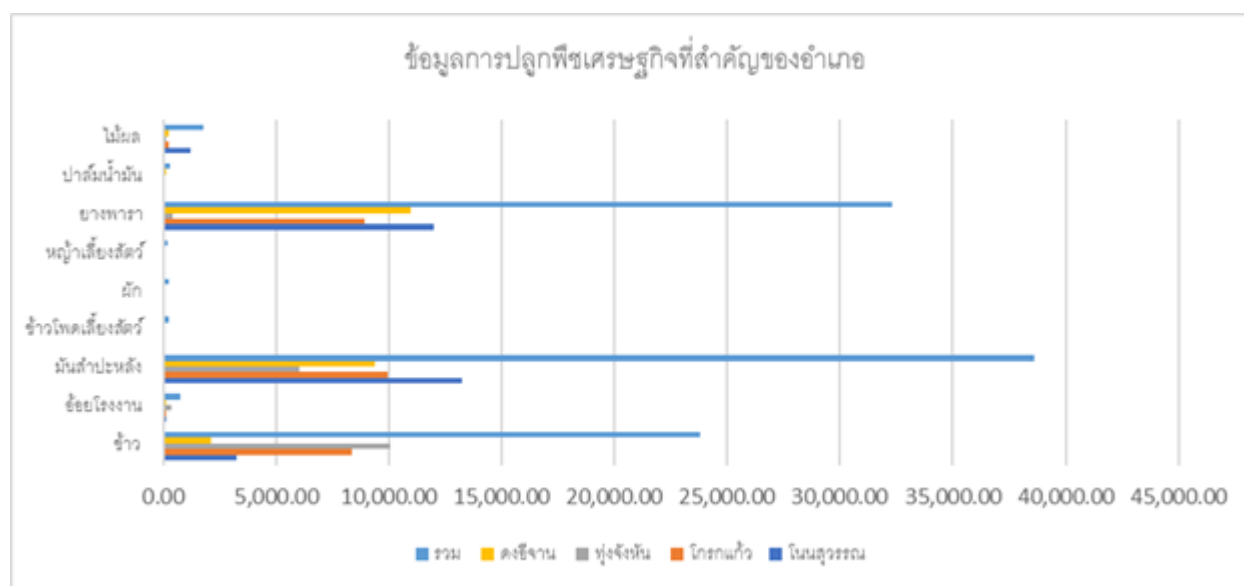
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอโนนสุวรรณ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๓๘,๖๑๕ ไร่ รองลงมา คือข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๓,๘๒๔.๒๒ ไร่ และยางพารา มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๑,๐๔๔.๕๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์									
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	รวมทั้งหมด
โนนสุวรรณ	๔๒,๒๐๙.๑๑	๓,๒๕๒.๐๕	๑๒๘.๔๗	๑๓,๒๓๒.๑๓	๙๐	๕๕	๒๐	๑๑,๙๙๗	๑๐๒	๑,๒๐๐	๓๐,๐๗๖.๖๕
โกรกแก้ว	๓๐,๙๐๑.๖๙	๘,๓๘๓.๙๑	๑๓๕.๑๒	๙,๙๕๘.๑๓	๓๕	๕๐	๗๕	๘,๙๑๐	๖๒	๒๔๔	๒๗,๘๕๓.๑๖
ทุ่งจันทน์	๒๑,๐๔๓.๘๓	๑๐,๐๘๙.๑๕	๓๖๙.๘	๖,๐๓๘.๙๔	๕๐	๔๒	๕๐	๔๓๕	๑๙	๑๑๘	๑๗,๒๑๑.๘๙
ดงอีจาน	๓๐,๐๙๑.๑๑	๒,๐๙๙.๑๑	๑๐๗.๓๒	๙,๓๘๕.๘๘	๕๐	๘๐	๕๕	๑๐,๙๘๔	๑๑๕	๒๓๙.๙๔	๒๓,๑๑๖.๒๕
รวม	๑๒๔,๒๔๕.๗๔	๒๓,๘๒๔.๒๒	๗๔๐.๗๑	๓๘,๖๑๕.๐๘	๒๒๕	๒๒๗	๒๐๐	๓๒,๓๒๖	๒๙๘	๑,๘๐๑.๙๔	๙๘,๒๕๗.๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ,พ.ศ.๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอโนนสุวรรณ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

อำเภอโนนสุวรรณมีผู้ประกอบการ OTOP ทั้งหมด ๑๗๑ ราย สามารถจำแนกผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๗๖
เครื่องดื่ม	๑๙
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓๐
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔๑
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๑๗๑

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโนนสุวรรณ ,พ.ศ.๒๕๖๗

อำเภอโนนสุวรรณ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๗๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๓๙ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๖๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๐ แห่ง สมาชิก ๓๗๑ ราย สหกรณ์จำนวน ๓ แห่ง สมาชิก ๖๔๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๐ ราย ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
โนนสุวรรณ	๑	๙	๔	๘๖	๑	๑๕	๑๑	๗๗	-	-	๑	๖๕
โกรกแก้ว	๑	๒๒	๓	๗๘	๑	๑๕	๗	๔๙	๒	๕๐๐	-	-
ดงอีจาน	๑	๒๐	๓	๑๑๘	๑	๑๕	๑๒	๘๔	๑	๑๔๐	๑	๗๕
ทุ่งจันทัน	๑	๒๒	๒	๕๗	๑	๑๕	๒๓	๑๖๑	-	-	-	-
รวม	๔	๗๓	๑๒	๓๓๙	๔	๖๐	๕๓	๓๗๑	๓	๖๔๐	๒	๑๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

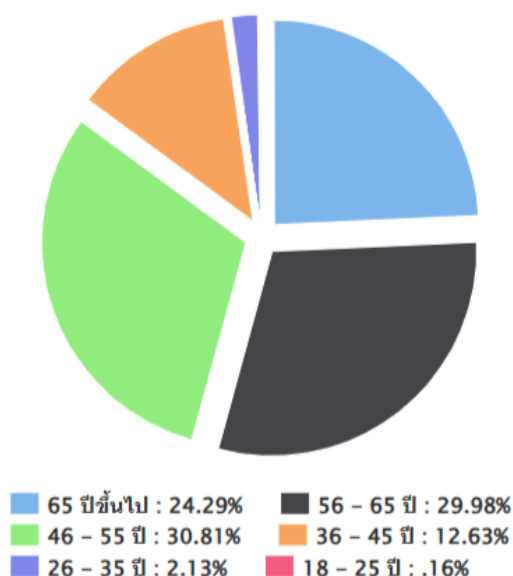
อำเภอโนนสุวรรณ มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๗๑๓ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑,๑๔๔ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๒๙.๙๘ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙๘ และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๙๐๒	๒๔.๒๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๑๓	๒๙.๙๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๑๔๔	๓๐.๘๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๖๙	๑๒.๖๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๗๙	๒.๑๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๖	๐.๑๖
รวม	๓,๗๑๓	๑๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

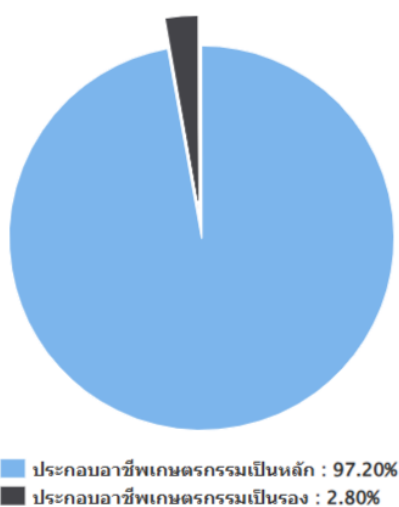
อำเภอโนนสุวรรณ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๓,๖๐๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๒๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๐๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐

ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๖๐๙	๙๗.๒๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๐๔	๒.๘๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

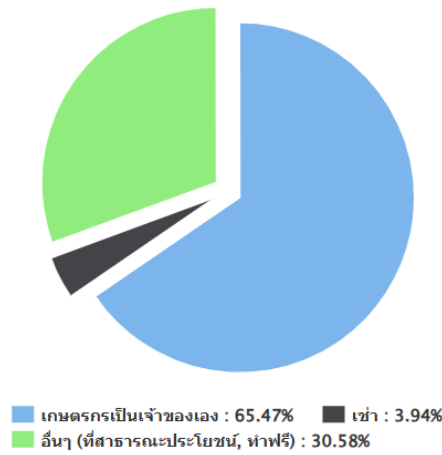
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒,๘๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔๗ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๓๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๘ และเช่า จำนวน ๑๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๘๘๘	๖๕.๔๗
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๓๔๙	๓๐.๕๘
เช่า	๑๗๔	๓.๙๔

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

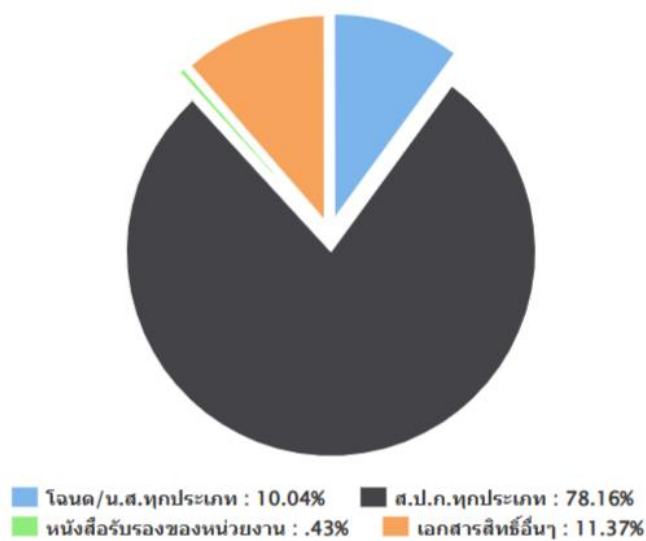
เกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๒,๕๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑๖ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๓๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๗ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓๓๐	๒,๕๗๐	๑๔	๓๗๔	๒,๘๘๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอโนนสุวรรณ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๔ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๑๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๗๒ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๕ แห่ง สมาชิก ๒๘๙ ราย สหกรณ์จำนวน ๓ แห่ง สมาชิก ๖๔๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๐ ราย

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
โนนสุวรรณ	๒	๒๓	๔	๘๖	๑	๑๗	๑๑	๗๗	-	-	๑	๖๕
โกรกแก้ว	๑	๑๒	๓	๗๘	๑	๑๕	๑๑	๗๗	๒	๕๐๐	-	-
ดงอีจาน	๑	๑๙	๓	๑๑๘	๑	๑๗	๘	๘๔	๑	๑๔๐	๑	๗๕
ทุ่งจันทน์	๑	๑๐	๒	๕๗	๑	๒๓	๕	๕๑	-	-	-	-
รวม	๔	๗๓	๑๒	๓๓๙	๔	๗๒	๓๕	๒๘๙	๓	๖๔๐	๒	๑๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอโนนสุวรรณมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๕ ศูนย์

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศสสัตว์	ปกริป	
โนนสุวรรณ	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	๑
โกรกแก้ว		๖	๑	๑	๑	-	-	๑	๒
ดงอีจาน	-	๑	-	-	๑	-	-	-	๑
ทุ่งจันทน์	๑	๒	-	-	๑	-	-	๑	๑
รวม	๑	๑๒	๒	๒	๔	-	-	๒	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอโนนสุวรรณ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๖ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๓๑๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๕๑ ราย และอาสาปศุสัตว์ ๑๓ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
โนนสุวรรณ	--	๑	-	๖	๑๕	๑๑๖	-	-	-
โกรกแก้ว	๑	๒	-	๔	๑๒	๙๒	-	๑	๑
ดงอีจาน	-	๒	-	๒	๑๑	๙๕	-	-	-
ทุ่งจันทน์	๑	๒	๑	๑	๑๓	๑๖	-	-	-
รวม	๒	๗	๑	๑๓	๕๑	๓๑๕	-	๑	๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอโนนสุวรรณ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอโนนสุวรรณ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
โกรกแก้ว	๑	นายทอง สีชุมแสง	เลขที่ ๖๕ ม.๘ ต.โกรกแก้ว อ. โนนสุวรรณ จ.บุรีรัมย์	เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	๑			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอโนนสุวรรณ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางหนูแดง ทองใบ

บ้านซับสมบูรณ์ หมู่ที่ ๗ ตำบลทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

สถานการณ์ของพื้นที่ : ประสบปัญหาหาราคาผลผลิตตกต่ำจากสถานการณ์โควิด-๑๙ และต้นทุนที่สูงขึ้น

แนวทางการพัฒนา : ๑. การเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาด้านการตลาด โดยการส่งเสริมการแปรรูปเห็ด

๒. รวมเกษตรกรที่ผลิตเห็ดให้เป็นในรูปแบบกลุ่ม เพื่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิต

๓. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเห็ด

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เป็นแปลงเรียนรู้การผลิตเห็ดและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด

- หลักสูตรเรียนรู้
๑. การผลิตก้อนเห็ด
 ๒. การผลิตเห็ดโคนญี่ปุ่น-เห็ดนางฟ้า
 ๓. การแปรรูปเห็ด
 ๔. การขยายพันธุ์และการเลี้ยงปลาในกระชัง
 ๕. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาหลัก
 ๖. การผลิตผักปลอดภัย
 ๗. การลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การบริหารจัดการกลุ่ม
๒. การจัดทำแผนการเกษตร

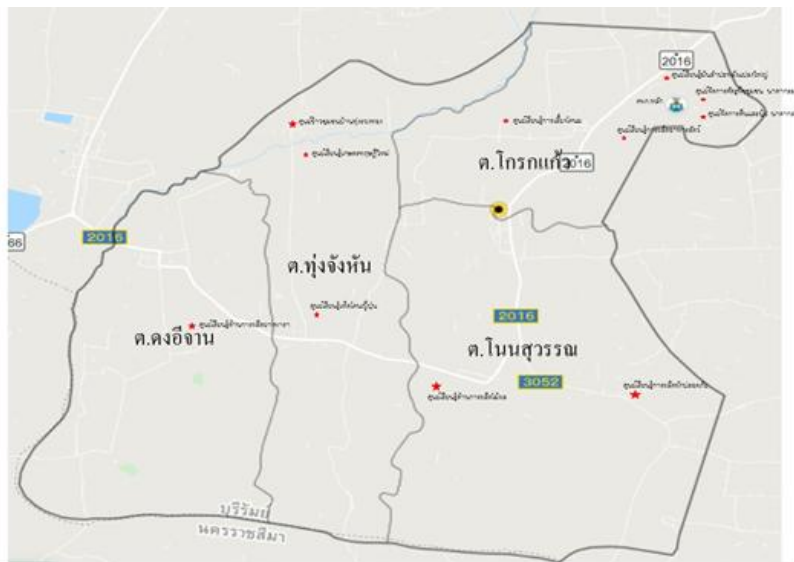
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๒ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑.	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน บ้านนาตากลม ตำบลโกรกแก้ว	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	๘	โกรกแก้ว	นายประกอบ พันคำ	๐๘๗๓๗๖๓๐๕๔
๒.	ศูนย์จัดการดิน ปุ๋ยชุมชนบ้านนา ตากลม ตำบล โกรกแก้ว	ศูนย์เรียนรู้ด้านการ จัดการดิน	๘	โกรกแก้ว	นายโอภาส เสาว พันธ์	๐๘๙๔๙๕๗๗๓๗
๓.	ศูนย์ข้าวชุมชน บ้านทุ่งรวงทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๒	ทุ่งจันทน์	นางระเบียบ ศรี รักษา	๐๘๓๓๘๓๑๑๙๙

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์						
๔.	ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตยางพารา	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๕	ดงอีจาน	นายธนากร จินกลาง	๐๙๘๒๓๐๐๔๕๗
๕.	ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	โนนสุวรรณ	นายบุญร่วม บุตรชุมแสง	๐๘๑๐๖๗๑๘๙๙
๖.	ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ทุ่งจันทัน	นายเลิศพิสิฐ โพธิ์ทองสกุล	๐๘๐๐๗๐๖๒๑
๗.	ศูนย์เรียนรู้ ไม้ สำปะหลังแปลงใหญ่ตำบลโกรกแก้ว	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๘	โกรกแก้ว	นายวีระ โตสกุล	๐๙๕๕๑๒๔๘๘๑
๘.	ศูนย์เรียนรู้การผลิตผักปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑๑	โนนสุวรรณ	นายวิโรจน์ หยวกทองกลาง	๐๖๓๙๗๖๗๖๔๘
๙.	ศูนย์เรียนรู้ไม้เศรษฐกิจ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๘	โกรกแก้ว	นายประกอบ ทันคำ	๐๘๗๓๗๖๓๐๕๔
๑๐.	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโคนม	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๕	โกรกแก้ว	นายบุญมี วิเศษชาติ	๐๘๓๗๔๗๑๙๕๗
๑๑.	ศูนย์เรียนรู้การผลิตอาหารสัตว์ (โคนม)	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑๒	โกรกแก้ว	นายมานะ โล่ห้สุวรรณ	๐๘๙๔๒๗๔๕๑๖
๑๒.	ศูนย์เรียนรู้ผักปลอดภัยบ้านโนนรัง-โคกกระเบื้อง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๗	โนนสุวรรณ	นางปราณี กิรัมย์	๐๖๒๖๖๗๘๐๔๗

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๗ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอโนนสุวรรณ

อำเภอโนนสุวรรณ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ กลุ่ม
ยกตัวอย่างแผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งรวงทอง
ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งรวงทอง ตำบลทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๖๕๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๔๕๐ บาท (๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๖๐ /ไร่ เป็น ๓๙๐ /ไร่ (๕ %)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๔๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒. การผลิตข้าวที่ได้รับมาตรฐาน GAP

ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งรวงทอง จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ไถกลบตอซังข้าว/ เตรียมดิน			←→											900บาท/ไร่	
ปลูกข้าว					←→									300 บาท/ไร่	
สำรวจโรคแมลง/ดูแล แปลงข้าว(ปุ๋ย)						←→								500 บาท/ไร่	
เก็บเกี่ยวผลผลิต											←→			600 บาท/ไร่	
จำหน่ายผลผลิต	←→											←→			15 บาท/ กก.

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ดงอีจาน	แปลงใหญ่ทุเรียนน้ำแร่นोनสุวรรณ ตำบลดงอีจาน-ทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	ไม้ผล	๕๒	๓๑๖	เทียร ธีร็ก	
๒	โนนสุวรรณ	แปลงใหญ่ทุเรียนน้ำแร่นोनสุวรรณ ตำบลโนนสุวรรณ-โกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	ไม้ผล	๖๔	๔๓๒	วิโรจน์ หยวกทองกลาง	
๓	โนนสุวรรณ	แปลงใหญ่ลำไยน้ำแร่นोनสุวรรณ หมู่ ๒ ต.โนนสุวรรณ อ.โนนสุวรรณ จ.บุรีรัมย์	ไม้ผล	๓๙	๑๓๑.๒๕	สุนิษา แซ่กกล้า	
๔	ดงอีจาน	แปลงใหญ่ยางพาราหมู่ที่ ๕ บ้านหนองตาเฮียง ตำบลดงอีจาน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	ยางพารา	๓๒	๔๔๙	นายธนากร จินกลาง	
๕	โนนสุวรรณ	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ที่ ๔ บ้านผาแดง ตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	ยางพารา	๓๖	๕๙๒	นายประมวล พรหมลี	
๖	โกรกแก้ว	มันสำปะหลังแปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรโนนสุวรรณ จำกัด	พืชไร่	๖๕	๑,๒๖๖	เที่ยง สุขกลาง	
๗	ดงอีจาน	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางโนนสุวรรณ จำกัด	ยางพารา	๖๙	๑,๒๖๖	นายชาญศักดิ์ จีพิมาย	
๘	โกรกแก้ว	สหกรณ์โคนมโนนสุวรรณ	ปศุสัตว์	๔๕	๒๖๑.๕๐	นายนารี นันทพันธ์	
๙	ทุ่งจันทน์	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งรวงทอง ตำบลทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์	ข้าว	๑๒๗	๒,๐๔๙	นางระเบียบ ศรีรักษา	
๑๐	โกรกแก้ว	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ที่ ๘ บ้านนาตากลม	พืชไร่	๑๐๑	๑,๖๑๑	นายพูน ศรีชุมแสง	

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

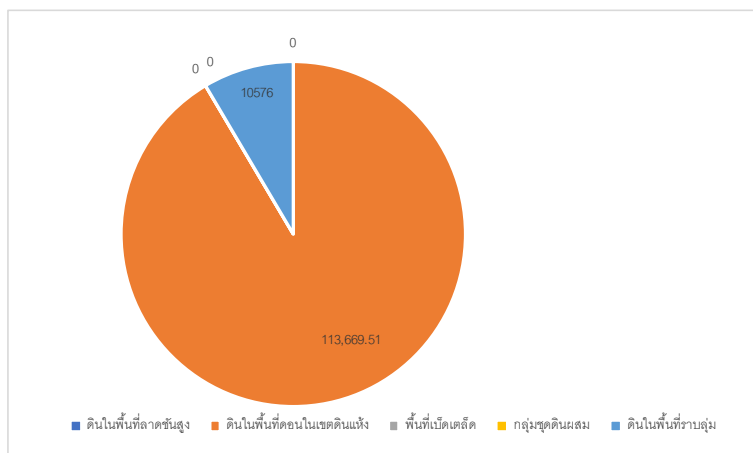
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอโนนสุวรรณ

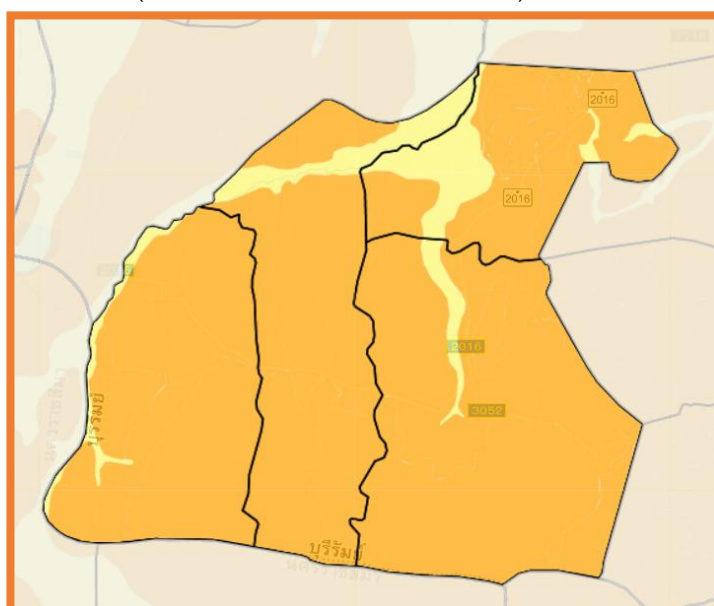
ตารางที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๐	๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๑๓,๖๖๙.๕๑	๙๘
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๐,๕๗๖	๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๕)

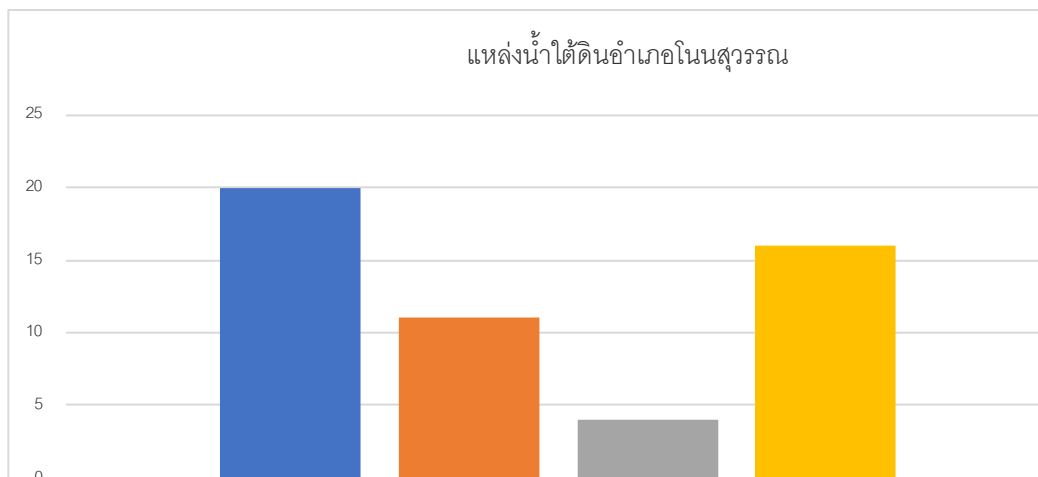
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอโนนสุวรรณ. จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

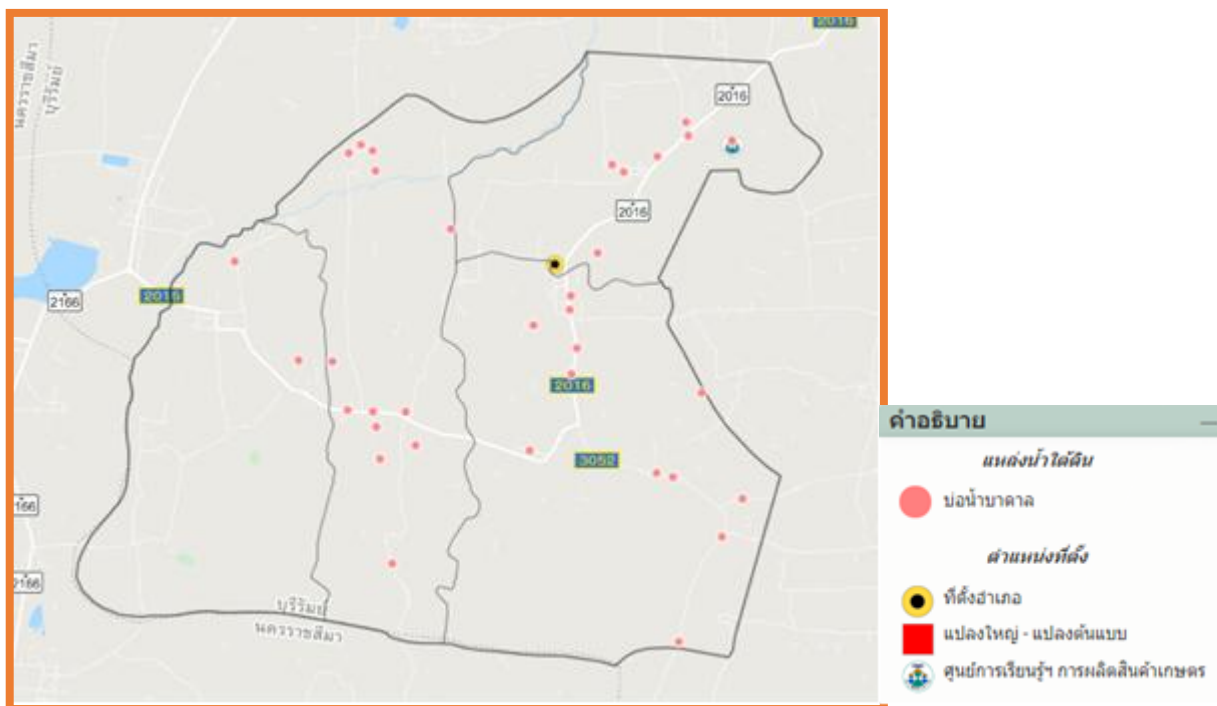
อำเภอโนนสุวรรณ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๕% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น ๘๗ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

- ตำบลโนนสุวรรณ จำนวน ๒๐ บ่อ
- ตำบลดงอีจาน จำนวน ๔ บ่อ
- ตำบลโกรกแก้ว จำนวน ๑๑ บ่อ
- ตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๑๖ บ่อ

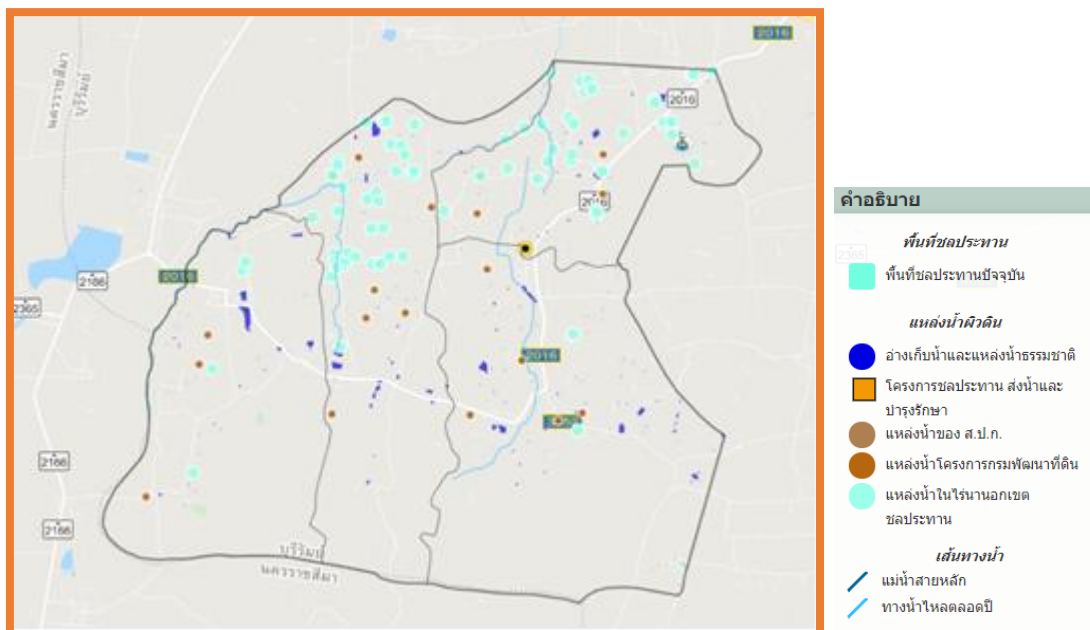

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดินได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลองทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืดปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอโนนสุวรรณ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๐ แห่ง

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

-อยู่ระหว่างดำเนินการขอ GI ทูเรียน

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน ๑๑๘,๘๗๕.๐๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๖๒๗.๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๓๑.๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘๒,๓๒๓.๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๔,๕๙๒.๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑

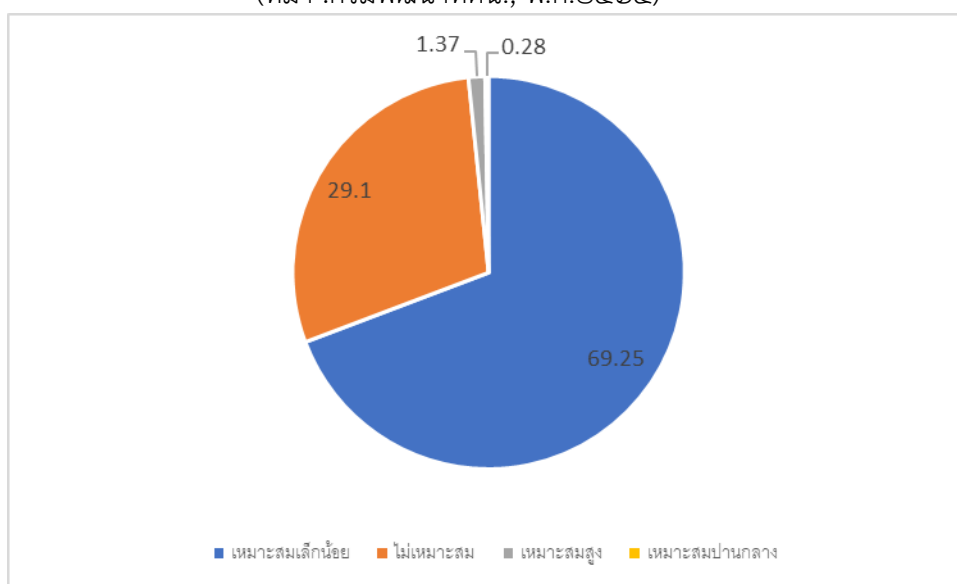
ตารางที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๔๖,๘๓๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
อำเภอโนนสุวรรณ	๑,๖๒๗.๒๘	๓๓๑.๕๖	๘๒,๓๒๓	๓๔,๕๙๒.๓๒	๑๑๘,๘๗๕.๐๕
โนนสุวรรณ	๐	๐	๓๕,๓๖๐.๑	๖,๒๕๗.๒	๔๑,๖๑๗
ทุ่งจันทน์	๐	๐	๑๗,๙๕๑	๑๒,๘๕๙.๘	๓๐,๘๑๐
ดงอีจาน	๐	๐	๒๓,๘๔๓.๖	๑,๘๖๕.๔๒	๒๕,๗๐๙

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไยอำเภอนอนสุวรรณ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน., พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไยอำเภอนอนสุวรรณ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนอนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๕)

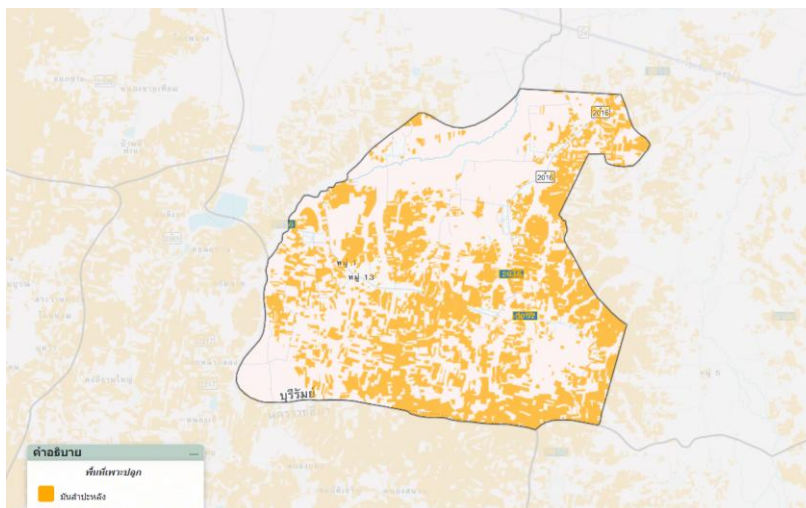
(๒) พื้นที่ปลูกลำไย

อำเภอนอนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ปลูกลำไยจำนวน ๕๐,๕๘๐.๐๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนอนสุวรรณ จำนวน ๑๕,๓๙๙.๐๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลดงอีจาน จำนวน ๑๓,๓๔๔.๐๐ ไร่ และตำบล หุ้งจันทน์ จำนวน ๑๓,๒๕๖.๐๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ.จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง(ไร่)
๑	โนนสุวรรณ	๑๕,๓๙๙.๐๐
๒	ทุ่งจันทน์	๑๓,๒๕๖.๐๐
๓	โกรกแก้ว	๘,๕๘๑.๐๐
๔	ดงอีจาน	๑๓,๓๔๔.๐๐
	รวม	๕๐,๕๘๐.๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

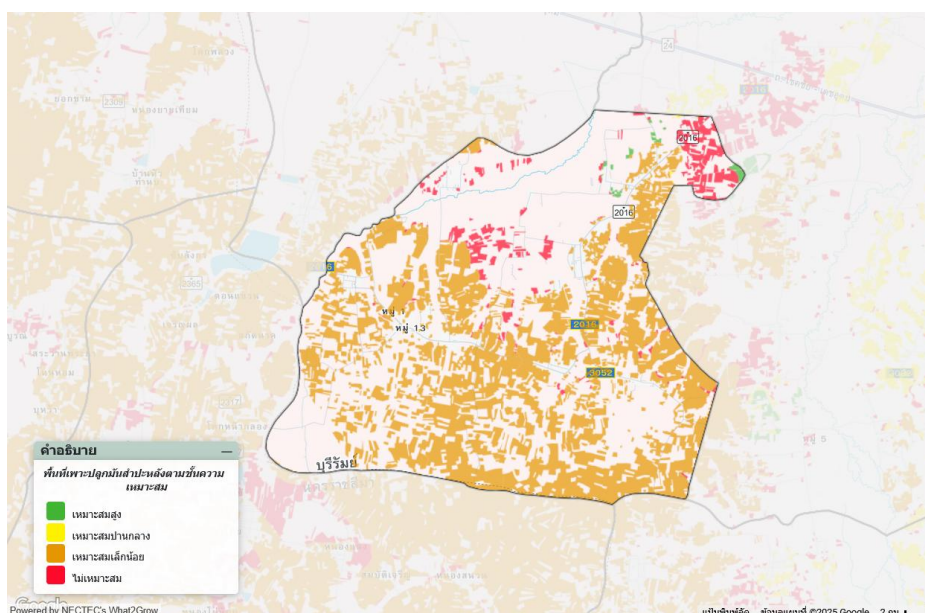
(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่ที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังทั้งหมดจำนวน ๔๖,๘๓๐.๒๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๔๓.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๘.๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๒,๔๓๓.๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม(N) จำนวน ๔,๐๑๕.๑๖ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๗

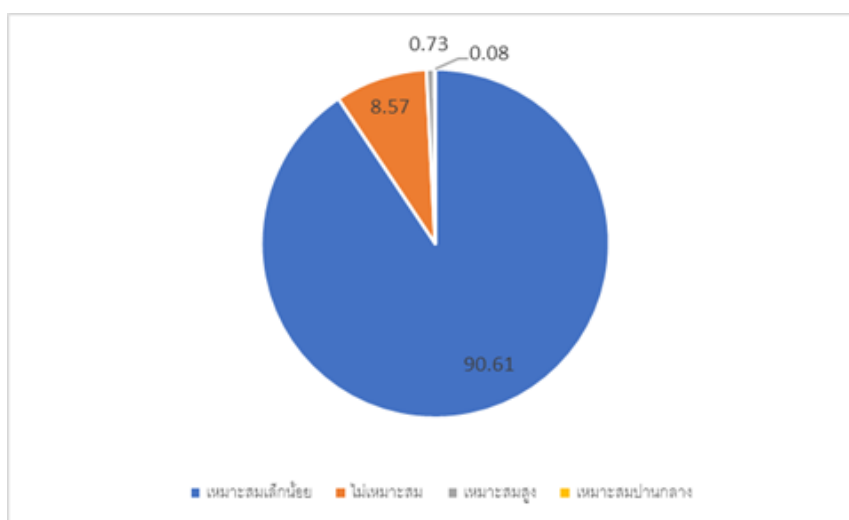
ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอโนนสุวรรณ	๓๔๓.๓๐	๓๘.๖๕	๔๒,๔๓๓.๑๗	๔,๐๑๕.๑๖	๔๖,๘๓๐.๒๘
โนนสุวรรณ	๐	๐	๑๙๓๓๒	๖๔๓	๑๙,๙๗๕
ทุ่งจันทน์	๐	๐	๑๐๙๗๙	๑๔๐๑	๑๒๓๘๐
ดงอีจาน	๐	๐	๙๑๘๕	๗๗.๙๕	๙,๒๖๒.๙๕
โกรกแก้ว	๓๔๓.๓๐	๓๘.๖๕	๒๙๓๖	๑๘๙๒	๕,๒๐๙.๙๕

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง.ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๕)

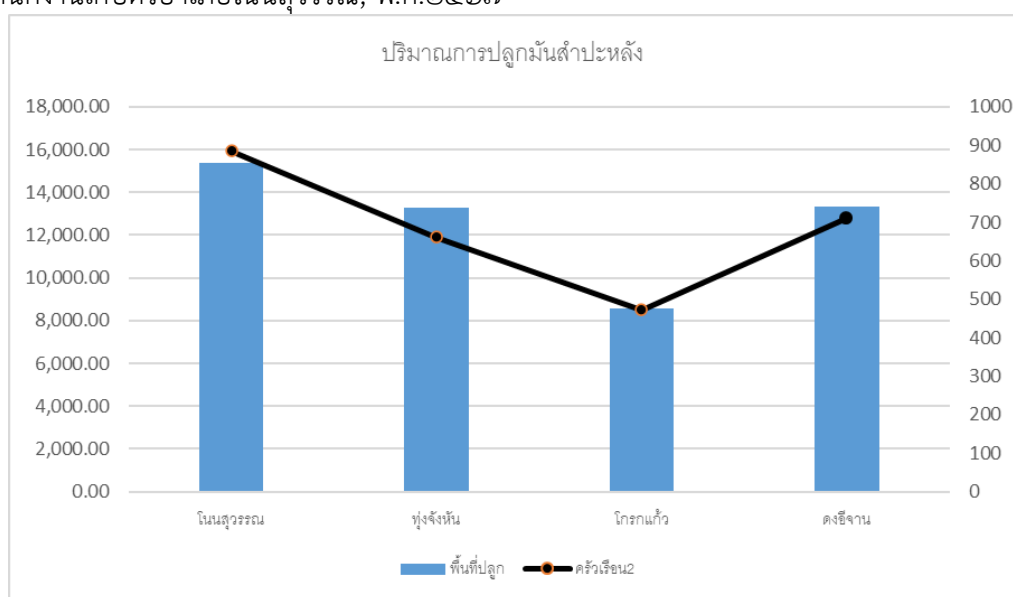
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๘,๖๑๕.๐๘ ไร่ ๒,๖๔๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลโนนสุวรรณ.จำนวน ๑๓,๒๓๒.๑๓ ไร่ จำนวน ๘๘๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลทุ่งจั่นจำนวน๙,๙๕๘.๑๓ไร่ ๖๘๔ ครัวเรือน และตำบลงิ้วจาน จำนวน ๙,๓๘๕.๘๘ ไร่ ๖๖๓ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
โนนสุวรรณ	๘๘๖	๑๕,๓๙๙.๐๐	๑๕,๓๙๙.๐๐	๖๙,๒๙๕.๕	๔.๕
ทุ่งจันทน์	๖๖๑	๑๓,๒๕๖.๐๐	๑๓,๒๕๖.๐๐	๕๙,๖๕๒	๔.๕
โกรกแก้ว	๔๗๒	๘,๕๘๑.๐๐	๘,๕๘๑.๐๐	๓๔,๓๒๔	๔
ดงอีจาน	๗๑๑	๑๓,๓๔๔.๐๐	๑๓,๓๔๔.๐๐	๖๐,๐๔๘	๔.๕
รวม	๒,๗๓๐	๕๐,๕๘๐.๐๐	๕๐,๕๘๐.๐๐	๒๒๓,๓๑๙.๕	๔.๕

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลังอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) ใช้พันธุ์มันสำปะหลังระยะของ ๗๒,เกษตรศาสตร์ ๕๐ และห้วยบง ๖๐ ครอบแซ่สารเคมีก่อนปักท่อนพันธุ์ ประมาณ ๕ -๑๐ นาที การเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์

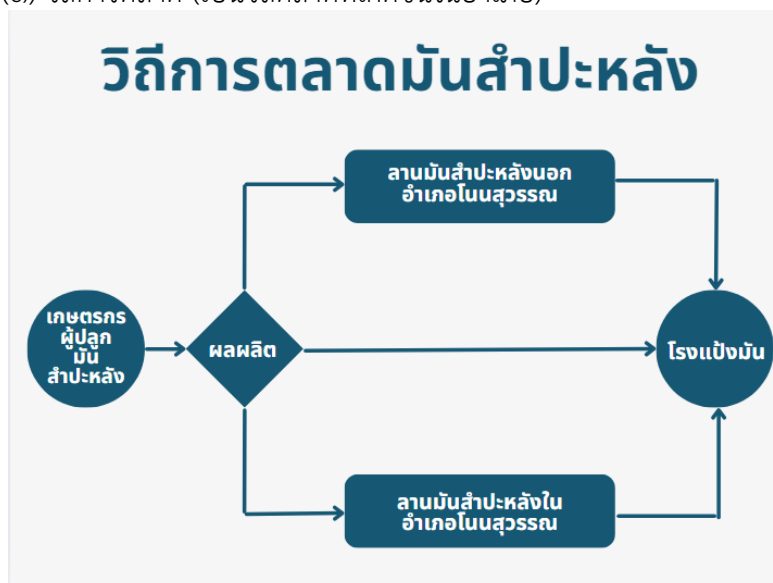
(๒) การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยพล ๓ และพลไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้วและยกร่องปลูกความสูงของร่องประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร

(๓) ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๘๐x๘๐๐ เซนติเมตร ,๘๐x๑๐๐๐ เซนติเมตร, ๑๐๐x๑๐๐๐ เซนติเมตร หรือ ๑๐๐x๑๒๐ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับพันธุ์และพื้นที่

(๔) ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆ กัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๑๖ ,๑๓-๑๓-๒๒ และ ๑๕-๗-๑๘ อัตรา ๕๐ -๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เวลาที่ใส่ปุ๋ยเมื่อมันสำปะหลังอายุ ๑-๒ เดือน หรือหลังกำจัดวัชพืชครั้งแรก

จำหน่ายให้กับโรงแป่งมันสำปะหลังในเขตพื้นที่อำเภอใกล้เคียง ได้แก่ อำเภอเสิงสาง อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา จุดรับซื้อมันสำปะหลังที่มีความสำคัญในอำเภอโนนสุวรรณ

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

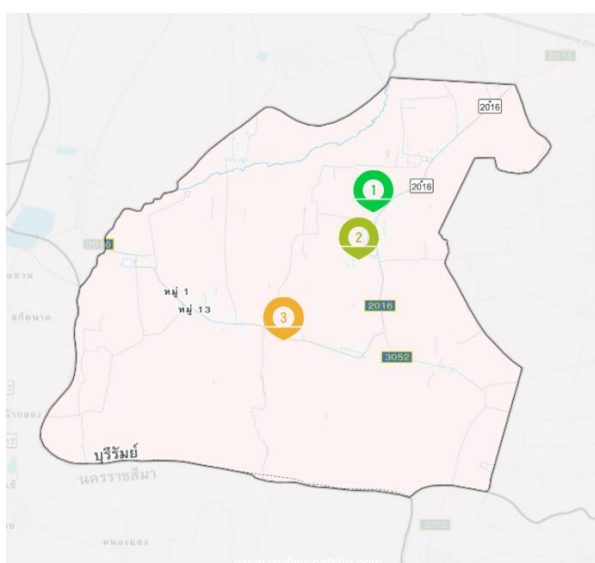
ภาพที่ ๓๐ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอโนนสุวรรณ มีลานรับซื้อผลผลิต รวม ๓ แห่ง

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด	
			X	Y
๑	สหกรณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ	๖๕ ม.๓ ต.โคกรกแก้ว	๒๔๑๖๓๕	๑๖๑๔๘๐๗
๒	จุดรับซื้อช่วงพีชผล	ม.๙ ต.โนนสุวรรณ	๒๔๑๖๓๖	๑๖๑๖๔๘๒
๓	จุดรับซื้อสวีสต์พีชผล	๑๑๕ ม.๕ ต.ทุ่งจันทัน	๒๔๕๙๔๘	๑๖๑๘๖๙๔

ภาพที่ ๓๑ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอโนนสุวรรณ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๓๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายพูน ศรีชุมแสง	๘	โกรกแก้ว	โนนสุวรรณ	๒๕๖๗	พืชไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าข้าว (Rice)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

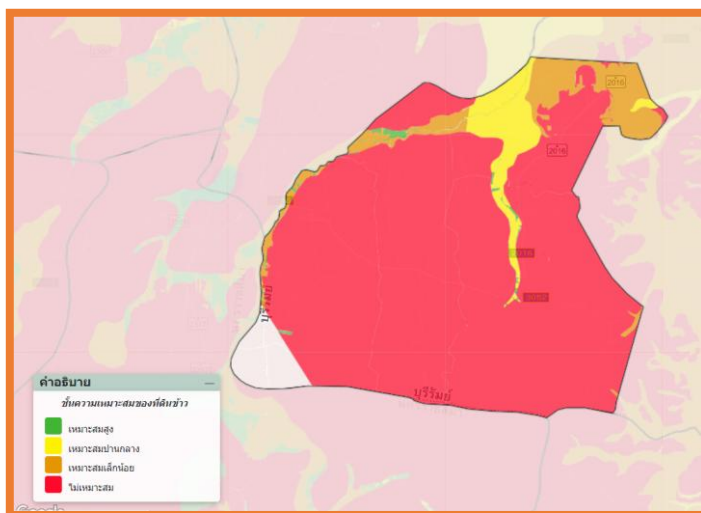
อำเภอโนนสุวรรณมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๑๙,๘๖๗.๐๙ ไร่ แบ่งเป็น

- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗๖๑.๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๔
- พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖,๔๙๕.๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๒
- พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๙,๕๗๑.๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๙๙
- พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๓,๐๓๗.๗๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๖

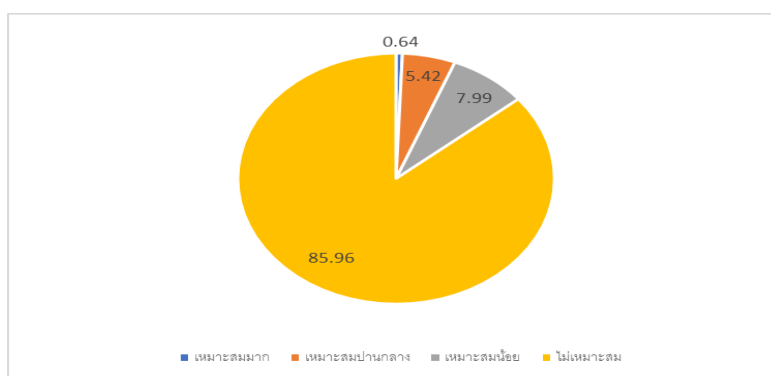
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัด บุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๑๑๙,๘๖๗.๐๙ (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
โกรกแก้ว	๒๒.๐๒	๓,๘๘๘.๘๗	๖,๘๕๐.๗๒	๑๐,๒๘๒.๒๐	๒๑,๐๔๓.๘๑
ดงอีจาน	๒๓๑.๔๙	-	๙๐๔.๙๕	๒๔,๕๗๕.๙๐	๒๕,๗๑๒.๓๔
ทุ่งจันทัน	๒๙๙.๔๒	๑,๕๑๕.๓๐	๑,๕๙๘.๕๐	๒๗,๔๘๘.๔๐	๓๐,๙๑๑.๖๒
โนนสุวรรณ	๒๐๘.๙๗	๑,๐๙๑.๓๗	๒๑๗.๗๘	๔๐,๖๙๑.๒๐	๔๒,๒๐๙.๓๒
รวม (ไร่)	๗๖๑.๙	๖,๔๙๕.๕๔	๙,๕๗๑.๙๕	๑๐๓,๐๓๗.๗๐	๑๑๙,๘๖๗.๐๙

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

ภาพที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓)

ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๕)

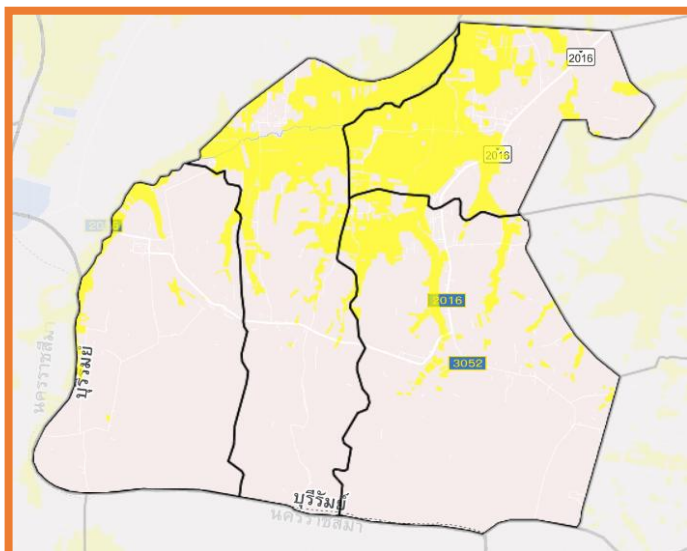
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัด บุรีรัมย์ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๕,๗๙๒.๕๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโกรกแก้ว จำนวน ๙,๙๙๐.๐๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๘,๖๓๑.๑๒ ไร่ ตำบลโนนสุวรรณ จำนวน ๔,๕๖๖.๕๐ ไร่และตำบลดงอีจาน จำนวน ๑,๖๐๕.๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว(ไร่)
๑	โนนสุวรรณ	๓,๓๐๓.๐๐
๒	ทุ่งจันทน์	๘,๕๖๕.๐๐
๓	โกรกแก้ว	๑๐,๕๕๘.๐๐
๔	ดงอีจาน	๒,๒๗๐.๐๐
	รวม	๒๕,๕๙๖.๐๐

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

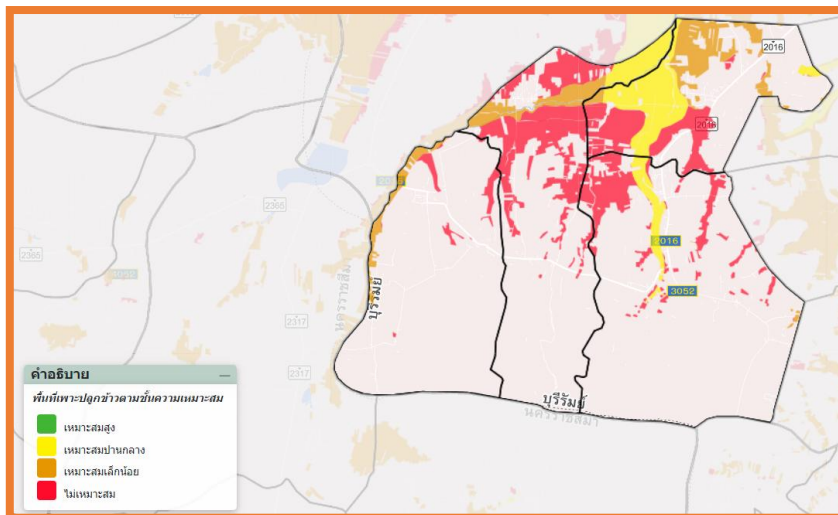
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม
อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม
จำนวน ๒๕,๗๙๒.๕๕ ไร่ แบ่งเป็น

- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐
- พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖,๑๒๓.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๔
- พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๔๓๖.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๘
- พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๔,๒๓๑.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๑๘

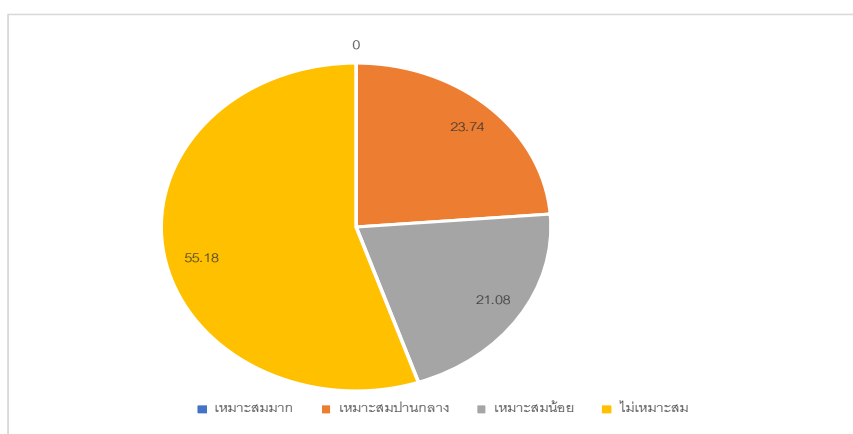
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ
จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ๒๕,๗๙๒.๕๕ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
โกรกแก้ว	-	๓,๖๓๒.๔๒	๒,๘๖๗.๔๓	๓,๔๙๐.๒๑	๙,๙๙๐.๐๖
ดงอีจาน	-	-	๙๐๔.๙๕	๖๙๙.๙๓	๑๖๐๔.๘๘
ทุ่งจันทัน	-	๑,๔๐๐.๑๗	๑,๕๙๘.๕๐	๖,๖๓๒.๔๔	๙,๖๓๑.๑๑
โนนสุวรรณ	-	๑,๐๙๑.๓๗	๖๕.๗๕	๓,๔๐๙.๓๘	๔,๕๖๖.๕๐
รวม (ไร่)	๐	๖,๑๒๓.๙๖	๕,๔๓๖.๖๓	๑๔,๒๓๑.๙๖	๒๕,๗๙๒.๕๕

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗)

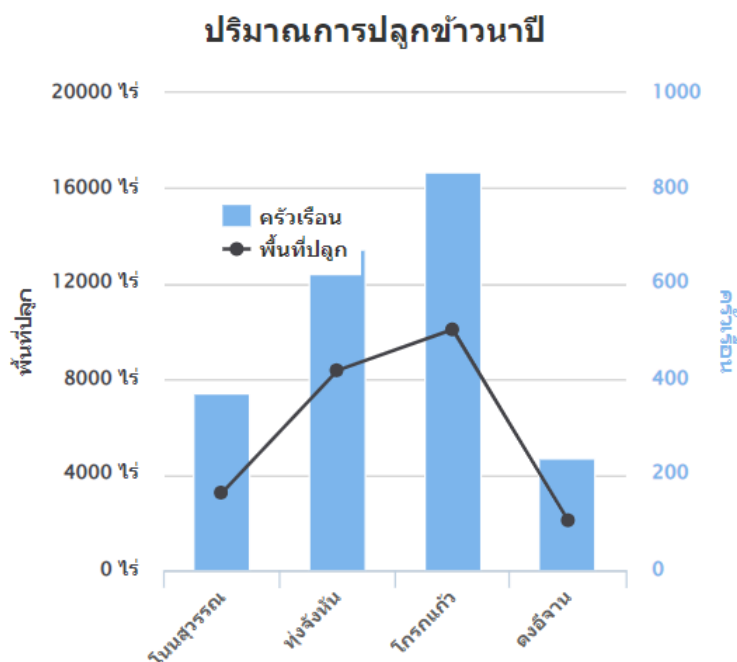
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๓,๘๒๔.๒๒ ไร่ ๒,๐๖๔ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลโกรกแก้ว จำนวน ๑๐,๐๘๙.๑๕ ไร่ จำนวน ๘๓๖ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๘,๓๘๓.๙๑ ไร่ ๖๗๓ ครัวเรือน และตำบลโนนสุวรรณ จำนวน ๓,๒๕๒.๐๕ ไร่ ๓๓๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
โนนสุวรรณ	๓๘๘	๓,๓๐๓.๐๐	๓,๓๐๓.๐๐	๑,๑๕๖.๐๕	๐.๓๕
ทุ่งจันทน์	๖๘๖	๘,๔๖๕.๐๐	๘,๔๖๕.๐๐	๒,๙๖๒.๗๕	๐.๓๕
โกรกแก้ว	๘๗๘	๑๐,๕๕๘.๐๐	๑๐,๕๕๘.๐๐	๓,๖๕๕.๓	๐.๓๕
ดงอีจาน	๒๕๓	๒,๒๗๐.๐๐	๒,๒๗๐.๐๐	๗๙๔.๕	๐.๓๕
รวม	๒๒๐๕	๒๔,๕๙๖.๐๐	๒๔,๕๙๖.๐๐	๘,๖๐๘.๖	๐.๓๕

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑.) การปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม

(๒.) การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ ,และมีบางส่วนปลูกพันธุ์ กข ๖ โดย ส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง

(๓.) การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอนการไถตะ และไถแปร

(๔.) การดูแลรักษา

๔.๑) การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

๔.๒) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวงอก

๔.๓) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๑๕-๑๕-๑๕) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ที่ระยะ กำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

๔.๔) โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สาร กำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

(๕) การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม ,รถเกี่ยวข้าวส่วนใหญ่จ้าง

(๖)การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน - ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าวและบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือ ประมาณ ๑๒-๑๔ % ก่อนจำหน่าย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอโนนสุวรรณ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←△→	→					←▽→	←

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
 (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอโนนสุวรรณ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการปลูกข้าว เป็นเงิน ๒,๑๐๐-๓,๒๐๐ บาท /ไร่

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
๑. ค่าเตรียมดินครั้ง (ไถตะและไถพรวนดิน)			๕๐๐-๖๐๐	บาท	
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์			๒๕๐-๖๕๐	บาท	
๓. ค่าจ้างหว่านข้าว			๐-๕๐	บาท	
๓. ค่าจ้างหว่านปุ๋ยและฉีดยากำจัดวัชพืช			๑๕๐-๒๐๐	บาท	
๔. ค่าปุ๋ย (อินทรีย์,เคมี)			๕๐๐-๘๐๐	บาท	
๕. ค่าเก็บเกี่ยว (เกี่ยวนวดข้าว)			๕๐๐-๖๐๐	บาท	
๖. อื่นๆ (น้ำมันเชื้อเพลิง,ขนส่ง)			๒๐๐-๓๐๐	บาท	
ค่าใช้จ่ายรวม			๒,๑๐๐-๓,๒๐๐	บาท	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

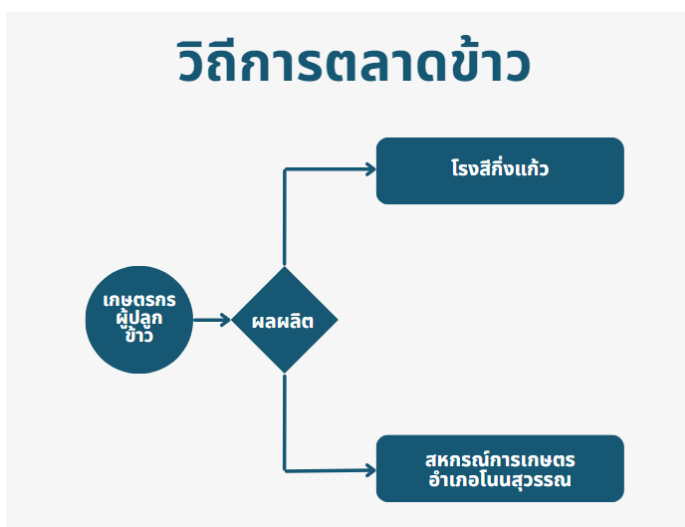
๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ทั้งหมด ๑๑,๔๙๒ ตัน/ปี แบ่งเป็น บริโภค จำนวน ๑,๓๙๗ ตัน/ปี (คิดจากข้าวเปลือก) เก็บไว้ทำเมล็ดพันธุ์ (อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่) จำนวน ๗๓๗ ตัน/ปี และจำหน่ายให้กับ สหกรณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จำนวน ๒,๐๐๐ ตัน ผลผลิตที่เหลือประมาณ ๗,๓๕๘ ตันเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีข้าวในอำเภอใกล้เคียง คือ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

จากข้อมูลกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ราคาเฉลี่ยในการซื้อขายข้าวเปลือกหอมมะลิ เฉลี่ย (ชนิดสีได้ต้นข้าว ๓๖ - ๔๒ กรัม)ในปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๓,๐๐๐ บาท/ตัน เห็นได้ว่าราคาการรับซื้อข้าวมีราคาปรับซื้อลดลงทุกปี

แหล่งรับซื้อข้าวที่มีความสำคัญในอำเภอโนนสุวรรณ คือ สหกรณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ มีปริมาณการรับซื้อรวม ๒,๐๐๐ ตัน/ปี

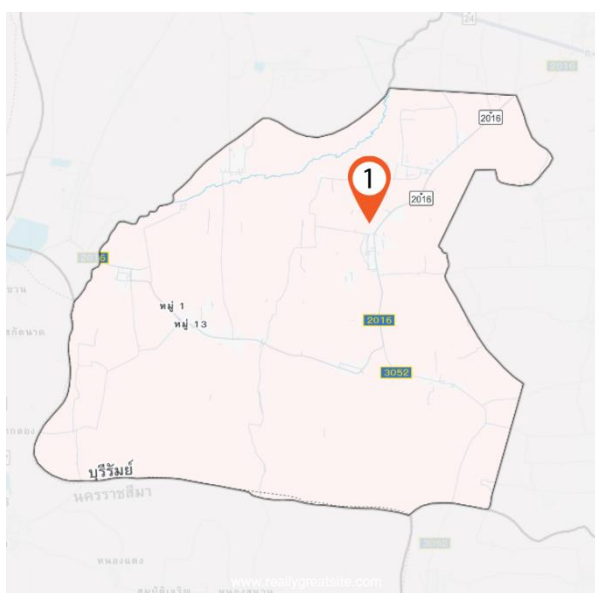
(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอโนนสุวรรณ มีแหล่งรับซื้อ รวม ๑ แห่ง

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด	
			X	Y
๑	สหกรณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ	ม.๓ ต.โคกแก้ว	๒๔๑๗๐๖	๑๖๑๔๗๘๑

ภาพที่ ๔๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอโนนสุวรรณ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๕๐ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางระเบียบ ศรีรักษา	๑๒	ทุ่งจันทน์	โนนสุวรรณ	๒๕๖๔	ข้าว
๒	นางบุญยิ่ง แป้น	๕	โกรกแก้ว	โนนสุวรรณ	๒๕๖๔	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๓ ยางพารา (Rubber)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอโนนสุวรรณมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา

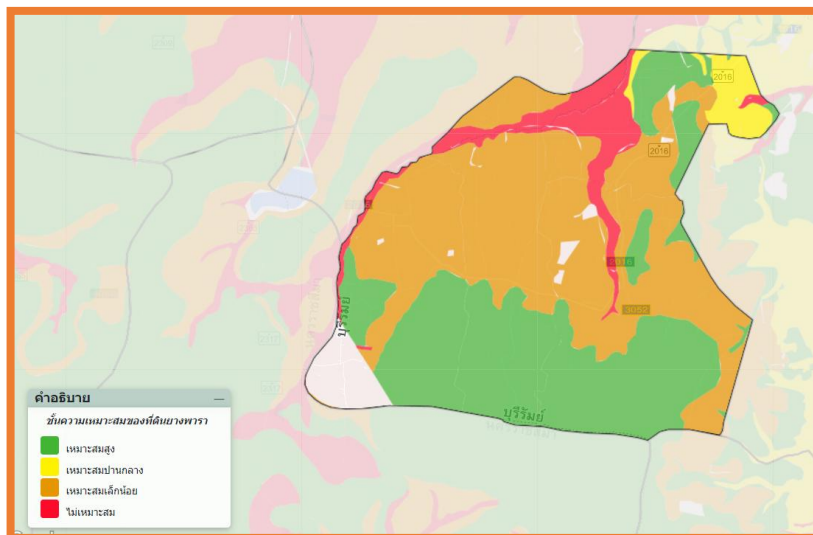
ทั้งหมด จำนวน ๑๑๘,๘๗๔.๙๑ ไร่ แบ่งเป็น

- พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๖,๑๓๐.๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๑
- พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๑๒๓.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๗
- พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕๘,๙๒๖.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๗
- พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙,๖๙๓.๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๕

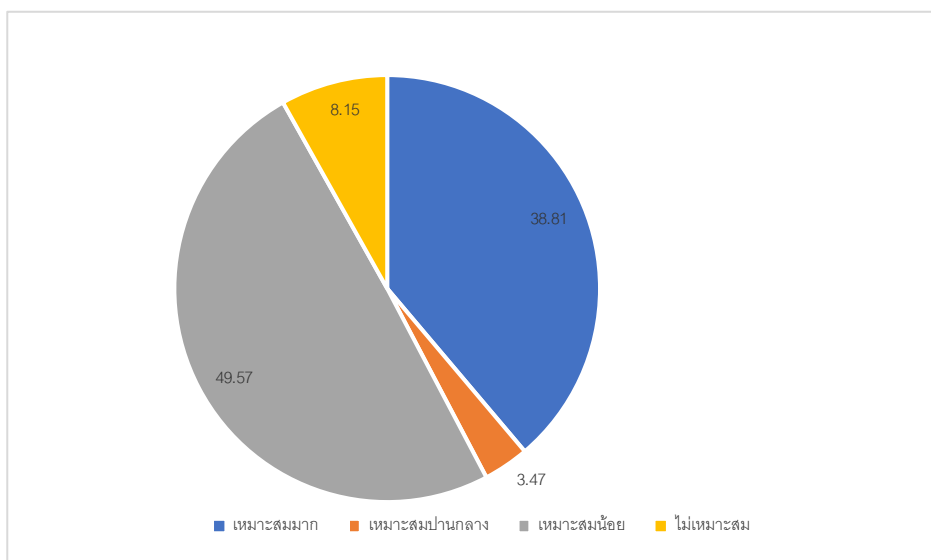
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอ โนนสุวรรณ
 จังหวัด บุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
โกรกแก้ว	๕,๓๖๙.๒๖	๔,๑๒๓.๔๗	๗,๒๔๔.๙๕	๔,๐๐๐.๒๗	๒๐,๗๓๗.๙๕
ดงอีจาน	๑๑,๘๕๒.๔๐	-	๑๒,๘๐๕.๐๐	๑,๐๕๑.๕๘	๒๕,๗๐๘.๙๘
ทุ่งจันทน์	๑๐,๖๓๒.๑๐	-	๑๖,๘๐๓.๐๐	๓,๓๗๕.๖๙	๓๐,๘๑๐.๗๙
โนนสุวรรณ	๑๘,๒๗๗.๑๐	-	๒๒,๐๗๓.๙๐	๑,๒๖๖.๑๙	๔๑,๖๑๗.๑๙
รวม (ไร่)	๔๖,๑๓๐.๘๖	๔,๑๒๓.๔๗	๕๘,๙๒๖.๘๕	๙,๖๙๓.๗๓	๑๑๘,๘๗๔.๙๑

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

ภาพที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอนนทบุรี (ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓)

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอนนทบุรี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนนทบุรี, พ.ศ.๒๕๖๗)

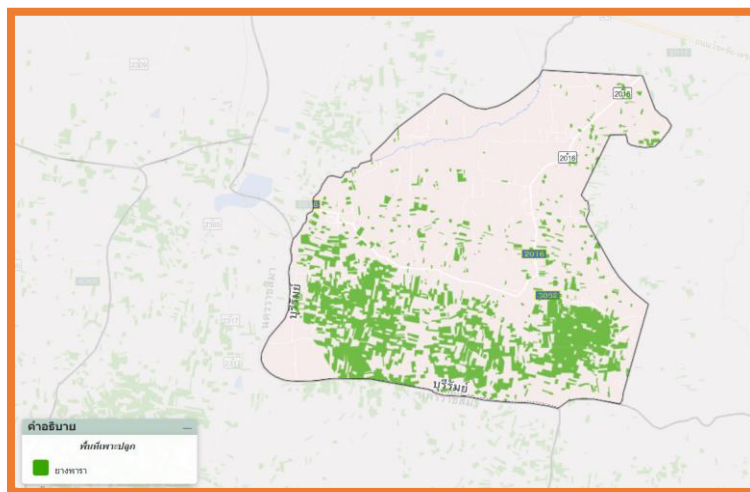
(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๒๖,๑๗๕.๐๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนนทบุรี จำนวน ๑๐,๕๔๕.๙๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลดงอีจาน จำนวน ๙,๙๒๓.๑๘ ไร่ ตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๕,๐๗๓.๒๑ ไร่และตำบลโกรกแก้ว จำนวน ๖๓๒.๗๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	นนทบุรี	๑๐,๕๔๕.๙๐
๒	ดงอีจาน	๙,๙๒๓.๑๘
๓	ทุ่งจันทน์	๕,๐๗๓.๒๑
๔	โกรกแก้ว	๖๓๒.๗๒
	รวม	๒๖,๑๗๕.๐๑

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอโนนสุวรรณ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓)

(ก) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

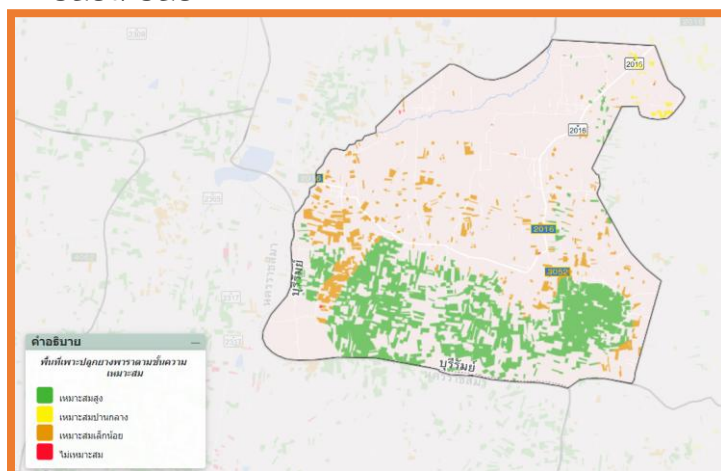
อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๖,๑๗๕.๐๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๙,๙๙๖.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๙๗.๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๘๗๘.๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๒.๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๖

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ

จังหวัดบุรีรัมย์

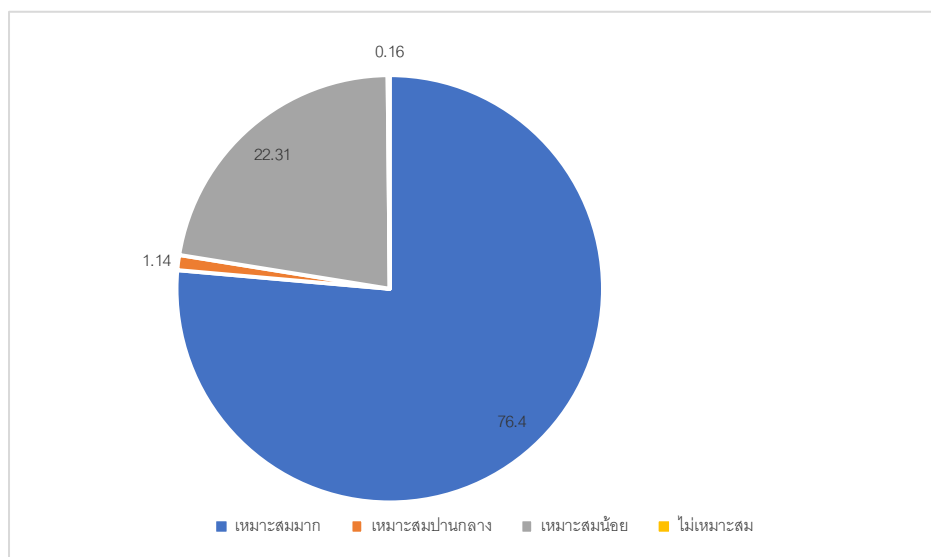
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
โกรกแก้ว	๑๙๖.๗๓	๒๙๗.๒๔	๑๒๙.๖๐	๙.๑๕	๖๓๒.๗๒
ดงอีจาน	๗,๐๔๒.๖๙	-	๒,๘๖๕.๕๒	๑๔.๙๖	๙,๙๒๓.๑๗
ทุ่งจันทัน	๔,๑๐๙.๕๗	-	๙๕๒.๖๑	๑๑.๐๓	๕,๐๗๓.๒๑
โนนสุวรรณ	๘,๖๔๗.๘๖	-	๑,๘๙๐.๖๘	๗.๓๘	๑๐,๕๔๕.๙๒
รวม (ไร่)	๑๙,๙๙๖.๘๕	๒๙๗.๒๔	๕,๘๗๘.๔๑	๔๒.๕๒	๒๖,๑๗๕.๐๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓)

ภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๗)

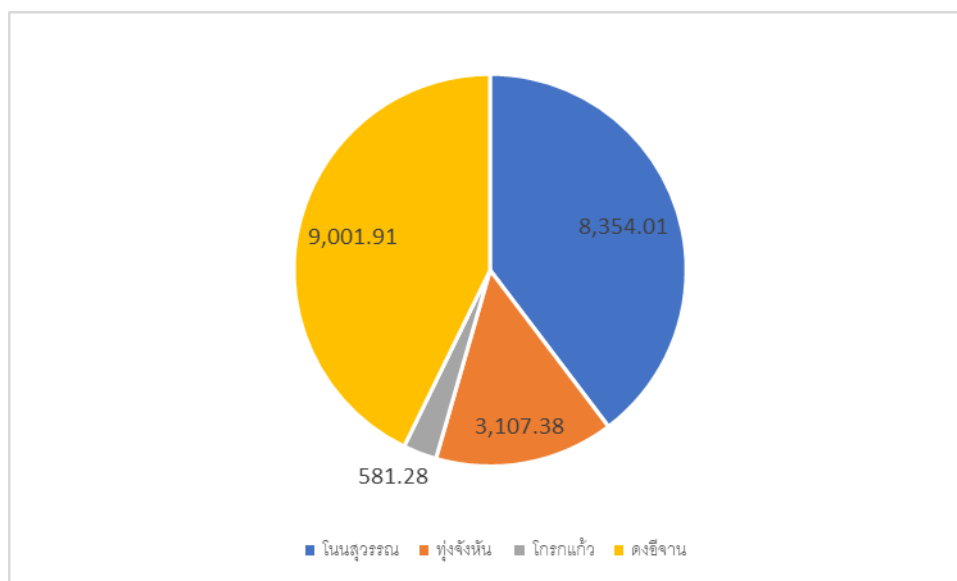
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๒๑,๐๔๔.๕๘ ไร่ ๑,๔๗๘ ราย โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลดงอีจาน จำนวน ๙,๐๐๑.๙๑ ไร่ จำนวน ๖๐๙ ราย รองลงมาคือตำบลโนนสุวรรณ จำนวน ๘,๓๕๔.๐๑ ไร่ ๕๗๑ ครัวเรือน และตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๓,๑๐๗.๓๘ ไร่ ๒๒๕ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ	สวนยางยังไม่เปิดกรีต		สวนยางเปิดกรีต		รวม	
	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่
โนนสุวรรณ	๑๒๖	๑,๒๔๖.๙๙	๑,๓๘๕	๑๙,๗๙๗.๕๙	๑,๕๑๑	๒๑,๐๔๔.๕๘
๑ โนนสุวรรณ	๔๗	๔๙๓.๖๗	๕๓๗	๗,๘๖๐.๓๔	๕๘๔	๘,๓๕๔.๐๑
๒ ทุ่งจันทน์	๑๙	๒๐๐.๘๒	๒๑๑	๒,๙๐๖.๕๖	๒๒๕	๓,๑๐๗.๓๘
๓ โกรกแก้ว	๒๒	๑๕๑.๐๕	๕๓	๔๓๐.๒๓	๗๕	๕๘๑.๒๘
๔ ดงอีจาน	๓๘	๔๐๑.๔๕	๕๘๔	๘,๖๐๐.๔๖	๖๒๒	๙,๐๐๑.๙๑

ที่มา :การยางแห่งประเทศไทย, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกลูกยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑. การปลูกลูกยางพารา แนะนำให้ปลูกต้นฤดูฝน โดยขุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตรฝังแดดไว้ประมาณ ๑๐ วัน รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๕ กิโลกรัมร่วมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต (๐-๓-๐) อัตราหลุมละ ๑๗๐ กรัม เลือกพันธุ์ที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคและแมลง ต้นยางชำถุงขนาด ๑-๒ นิ้วตรอายุประมาณ ๒-๓ เดือน ให้อายุต่อระหว่างรากกับตาอยู่ระหว่างปากถุง การปลูกให้ใช้มีดเฉือนก้นถุงออกประมาณ ๑ นิ้วแล้วกรีดด้านข้างของถุงให้ขาดออกจากกันแต่ยังไม่ต้องดึงถุงออกไปวางในหลุม ทอยกลบดินลงหลุมจนเกือบเต็มหลุมแล้วให้ตั้งถุงพลาสติกออก ระวังอย่าให้ดินในถุงพลาสติกแตก กลบดินจนเสมอปากหลุมและอัดดินให้แน่นโดยให้บริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อยเพื่อไม่ให้น้ำขังในหลุม

๒. การใช้พันธุ์ยางพารา ส่วนใหญ่ปลูกลูกยางพันธุ์ RRIM ๖๐๐

๓. การดูแลรักษา

๓.๑ การใส่ปุ๋ยยางพารา แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ

การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีด ในเขตปลูกลูกยางพาราเดิม ให้ใช้สูตร ๒๐-๘-๒๐ ส่วนเขตพื้นที่ปลูกลูกยางพาราใหม่ ให้ใช้สูตร ๒๐-๑๐-๑๒ ใส่ได้ ๓ วิธี คือ แบบหว่านเหมาะสำหรับพื้นที่ราบเมื่อหว่านแล้วควดกลบ, แบบแถบเหมาะสำหรับพื้นที่ลาดเทเล็กน้อยหรือพื้นที่ทำขั้นบันไดโดยเขาระรองใส่ปุ๋ยแล้วกลบ, ใส่แบบหลุมเหมาะสำหรับพื้นที่ลาดชันใช้ ๒ หลุมต่อต้นแล้วฝังกลบ

การใส่ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีด ทุกเขตปลูกลูกยางพาราให้ใส่สูตร ๓๐-๕-๑๘ ใส่ครั้งละ ๕๐๐ กรัมต่อต้นปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใส่ช่วงต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม หลังจากยางผลัดใบในขณะที่ใบยังเป็นใบเพสลาด และครั้งที่ ๒ ใส่ประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายนก่อนที่ใบยางจะแก่

๓.๒ การปลูกพืชคลุมดิน พืชคลุมดินที่เหมาะสมกับการปลูกในสวนยางพารา

แนะนำให้ปลูกพืชตระกูลถั่ว มีรูปแบบการปลูก ๓ แบบ คือ

- ปลูกแบบหว่าน ห่างจากแถวยาง ๒ เมตร เหมาะกับสถานที่โล่งเตียนและเตรียมพื้นที่อย่างดี

- ปลูกแบบเป็นแถว ป,กห่างกัน ๒ เมตร ๓ แถว เหมาะกับสวนที่ปลูกพืชแซม

- ปลุกแบบเป็นหลุม ระยะ ๓๐ x ๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๕ แถว เหมาะกับสวนที่มี
วัชพืชขึ้นบ้างแล้วแต่ยังไม่หนาแน่น

๔. การตัดแต่งกิ่ง เริ่มตั้งแต่ย่างอายุได้ ๑ ปี ให้ตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า ๒ เมตร
ในสภาพพื้นที่แห้งควรตัดแต่งกิ่งแขนงในระดับต่ำกว่า ๑.๗ เมตร อย่าโน้มต้นลงมาเพื่อตัดแต่งกิ่งเพราะจะ
ทำให้เกิดอันตรายต่อต้นยางได้ เช่น เปลือกแตก น้ำยางไหล และต้นยางหักได้ ควรทาสารเคมีในป้องกันโรค
และแมลงที่ร่อยผลตัดแต่งกิ่งทุกครั้ง

๕. การกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา สามารถกำจัดได้หลายวิธี เช่น ใช้แรงงานถาก การไถ
พรวน การปลูกพืชคลุมดินและการใช้สารเคมี

๖. การกรีดยางพารา การกรีดยางพาราสามารถแบ่งช่วงระยะเวลาการกรีดยางและการใช้
สารเคมีเร่งน้ำยางได้ ๒ ประเภท คือ

๖.๑. การกรีดยางในระยะ ๓ ปีแรก ซึ่งเป็นช่วงที่ย่างกำลังเจริญเติบโตไม่ควรกรีดยาง
โหมมากเกินไปเพราะจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโตและผลผลิตลดลงในภายหลัง ระบบกรีดยางที่เหมาะสม
ควรกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน การใช้สารเคมีเร่งน้ำยางความเข้มข้นร้อยละ ๒.๕ เหมาะสำหรับยางพันธุ์ที่ให้ผล
ผลิตต่ำในระยะแรกของการกรีดยาง โดยใช้สารเคมีทำใ้รอยกรีดที่ขูดเปลือกกว้าง ๒.๕ เซนติเมตรปีละ ๒-๓ ครั้ง
ในปีถัดไปหากผลผลิตเพิ่มขึ้นให้หยุดใช้สารเคมี

๖.๒. การกรีดยางหลังจาก ๓ ปีแล้ว ต้นยางจะทนทานต่อการกรีดยางมากขึ้นระบบกรีดยางที่
เหมาะสม คือ กรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน หรือกรีดยางครั้งต้นวันเว้นสองวัน หากใช้สารเคมีเร่งน้ำยางควรใช้สารเคมี
เพียงปี ๒-๓ ครั้ง

๗. การแปรรูปยางพารา น้ำยางสดที่ได้จากสวน สามารถนำไปแปรรูปได้หลายชนิดทั้งใน
รูปยางถ้วย ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ยางเครพ ฯลฯ คุณภาพยางที่แปรรูปขึ้นอยู่กับวิธีการผลิต ราคาขาย
ในท้องตลาดแตกต่างกันไปตามคุณภาพยาง

๘. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรเริ่มเปิดกรีดยางพาราเมื่ออายุยาง ประมาณ ๗ ปีขึ้นไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอโนนสุวรรณ มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา					△						▽	

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอโนนสุวรรณ มีต้นทุนการผลิตยางพารา โดยพื้นนอกเขตชลประทาน มีต้นทุนผลิต
ยางพารา เป็นเงิน ๑๘,๘๐๐ บาท /ไร่

ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

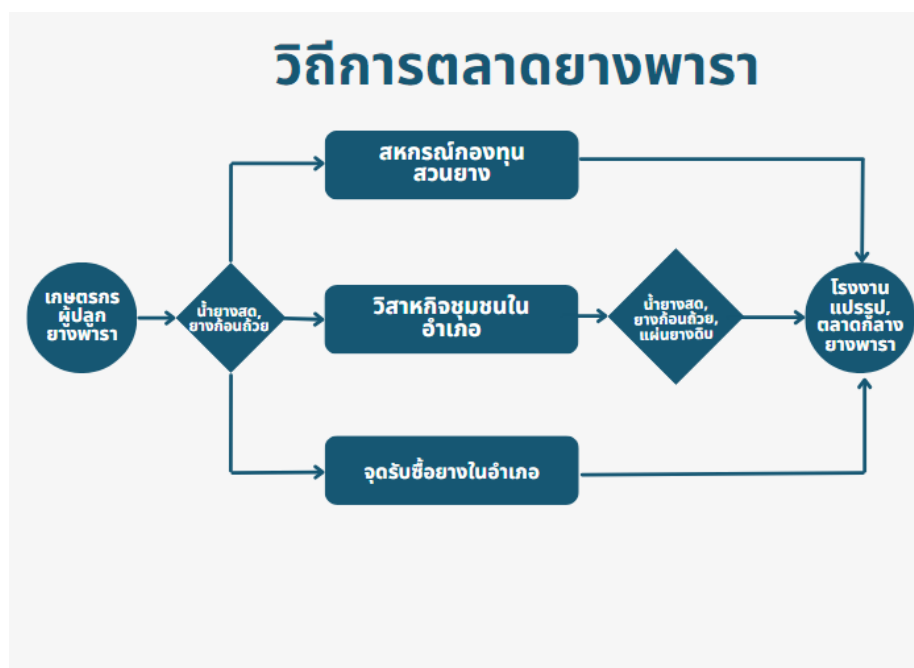
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
๑. ค่าเตรียมดิน ไถพรวน ๓ และพรวน ๗			๕๕๐-๖๐๐	บาท	
๒. ค่าวางแนว ขุดหลุมและจ้างปลูก			๑,๔๐๐-๑,๕๕๐	บาท	
๓. ค่าพันธุ์ยางพารา			๑,๗๐๐-๑๙๐๐	บาท	
๓. ค่าปุ๋ยบำรุงต้นยาง ๑-๖ ปี			๗,๐๐๐-๗,๕๐๐	บาท	
๔. ค่าจ้างแรงงานใส่ปุ๋ย			๑,๑๐๐-๑,๓๐๐	บาท	
๕. ค่าสารเคมีและค่าจ้างกำจัดวัชพืช			๔,๕๐๐-๕,๐๐๐	บาท	
๖. ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง			๑,๕๐๐-๒,๐๐๐	บาท	
ค่าใช้จ่ายรวม			๑๗,๗๕๐- ๑๙,๘๕๐	บาท	

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่เกษตรกรจะจำหน่ายในรูปแบบถ้วยให้กับจุดรับซื้อยางพาราที่มีอยู่ในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ราคาเฉลี่ยในการซื้อขายยางก้อนถ้วยเฉลี่ย (ซียาง) ในปี ๒๕๖๗ อยู่ที่ ๒๐-๔๕ บาท

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

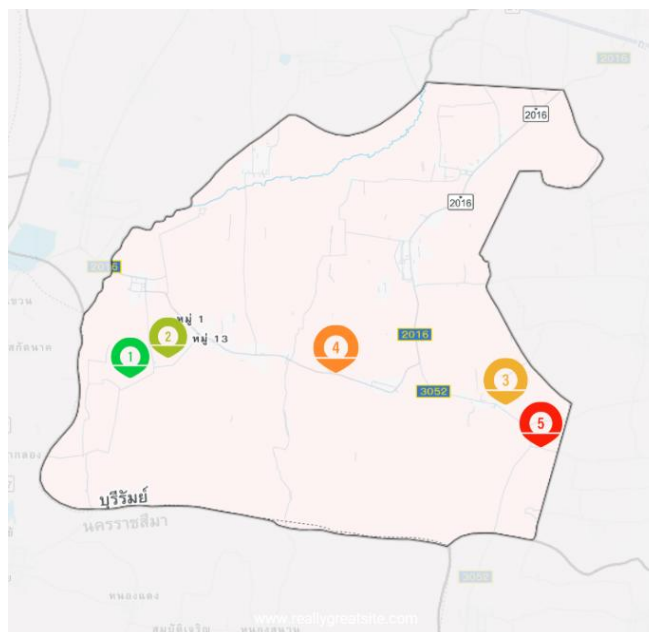

ภาพที่ ๔๘ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอโนนสุวรรณ มีแหล่งรับซื้อ รวม ๕ แห่ง

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด	
			X	Y
๑	สหกรณ์กองทุนสวนยางโนนสุวรรณ	ม.๕ ต.ตงอีจาน	๒๓๓๔๖๑	๑๖๑๐๒๖๓
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฐานเกษตรยางพารา	ม.๕ ต.ตงอีจาน	๒๓๓๖๘๒	๑๖๑๐๖๒๑
๓	ลานประมุลยางพารา	ม.๔ ต.โนนสุวรรณ	๒๔๔๓๙๐	๑๖๐๘๒๑๒
๔	จุดรับซื้อบ้านไผ่งาม	ม.๑๒ ต.โนนสุวรรณ	๒๓๙๔๓๗	๑๖๐๙๓๔๔
๕	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ยางพารา หมู่ที่ ๔ บ้านผาแดง	ม.๔ ต.โนนสุวรรณ	๒๔๕๑๘๘	๑๖๐๖๗๖๓

ภาพที่ ๔๙ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอโนนสุวรรณ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพารา จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๓๐ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายธนากร จินกลาง	๕	ตงอีจาน	โนนสุวรรณ	-	ไม่ยื่นต้น
๒	นายบุญซื่อน คำศรี	๕	โนนสุวรรณ	โนนสุวรรณ	-	ไม่ยื่นต้น

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>๑.๑ ข้าว</p> <p>๑.๒. มันสำปะหลัง</p> <p>๑.๓. ฝรั่งพารา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำและมีการเผาพื้นที่นาบางส่วน - ขาดแคลนข้าวพันธุ์ดี และพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ - ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง - ราคาผลผลิตตกต่ำ - ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง - โรคและแมลง - ขาดแคลนแรงงาน - ราคาผลผลิตตกต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม และรณรงค์ไถกลบตอซัง - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - รัฐบาลสนับสนุนเมล็ดข้าวพันธุ์ดีและจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ - เลือกขายสินค้าให้กับจุดรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด - ประกอบอาชีพเสริม - แปรรูปผลผลิตเป็นมันเส้นสะอาด - ใช้จ่ายตามค่าวิเคราะห์ดินผสมปุ๋ยใช้เอง - หมั่นตรวจสอบแปลงส่วนราชการให้ความรู้ - ใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรแทนแรงงานคน - ประกอบอาชีพเสริม 	<p>ทุกตำบล</p> <p>ต.โกรกแก้ว</p>	<p>ทุกตำบล</p> <p>ต.โกรกแก้ว</p>

		- ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะกับพื้นที่		
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๒.๑ การรวมกลุ่ม ๒.๒ กลุ่มเกษตรกร ๒.๓ Young Smart	- ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร -ขาดการบริการจัดการกลุ่ม -เกษตรกรที่อายุน้อยและสนใจทำการเกษตรมีน้อย ส่วนมากจะออกทำงานนอกพื้นที่หรือมีธุรกิจส่วนตัว	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว - หน่วยงานราชการเข้าไปเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง - ปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจรักการเกษตร	ทุกตำบล	ทุกตำบล
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว ๔.๒ การแปรรูปมันสำปะหลัง	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป -เครื่องจักรมีขนาดเล็ก	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ - งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ	ทุกตำบล แปลงใหญ่มันฯ	ทุกตำบล แปลงใหญ่มันฯ

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอโนนสุวรรณ

ตารางที่ ๔๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑.มีพื้นที่ปลูกข้าวเหมาะสม</p> <p>๒.มีคลองส่งน้ำไหลผ่าน(ลำไทรโยง)</p> <p>๓.มีแหล่งน้ำใต้ดินและมีระบบการให้น้ำ และมีขุดดินหลากหลาย</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. กลุ่มยังไม่เข้มแข็งขาดการบริหารจัดการ</p> <p>๒.เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง</p> <p>๓. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก(ลานมัน)</p> <p>๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้</p> <p>๓. มีองค์กรเกษตรกรและภาคีเครือข่ายในพื้นที่(ศูนย์ข้าวฯ,ศพก.,แปลงใหญ่มันฯ)</p> <p>๔. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิต</p>	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่าย (S๑+O๓)</p> <p>๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๕)</p> <p>๓. การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง (S๓+O๓)</p> <p>การขอมาตรฐานและขอรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (S๓+O๓)</p>	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>๑. สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี (W๑+O๒)</p> <p>๒. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวและมันสำปะหลัง (W๑+O๔)</p> <p>การถ่ายทอดความรู้เรื่องพันธุ์มันสำปะหลัง</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง</p> <p>ศัตรูพืชระบาด</p>	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <p>๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)</p> <p>ปลูกพืชหมุนเวียน(S๓+T๓)</p>	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๒)</p> <p>สร้างแปลงพันธุ์มันสะอาด และใช้พันธุ์มันฯที่ต้านทานโรคศัตรูพืช (W๒+T๓)</p>

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่าย
 - ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวและมันฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - ๑.๓ การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง
 - ๑.๔ การขอรับรองมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตร, สิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์ GI (ทุเรียนGI)
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี
 - ๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวและมันสำปะหลัง
 - ๒.๓ การถ่ายทอดความรู้เรื่องพันธุ์มันสำปะหลัง
๓. กลยุทธ์ป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - ๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน
 - ๓.๓ ปลูกพืชหมุนเวียน
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น
 - ๔.๒ สร้างแปลงพันธุ์มันสะอาด และใช้พันธุ์มันฯ ที่ต้านทานโรคศัตรูพืช

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ที่แนบมาพร้อมหนังสือแจ้งจังหวัด
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่คุณภาพดีใช้และจำหน่าย

กลยุทธ์ : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่าย

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวและมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมผลิตข้าวอินทรีย์

เป้าหมาย : เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

กลยุทธ์ : การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการรณรงค์ไถกลบตอซังข้าว

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยพืชสด

โครงการที่ ๓ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

โครงการที่ ๕ โครงการเพิ่มมูลค่าวัสดุการเกษตรในไร่นา

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

เป้าหมาย : เพื่อให้มีท่อนพันธุ์คุณภาพดี

กลยุทธ์ : สร้างแปลงมันพันธุ์สะอาด

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและผลิตท่อนพันธุ์มันสะอาด

โครงการที่ ๒ โครงการถ่ายทอดความรู้เรื่องพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพดี

เป้าหมาย : เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

กลยุทธ์ : การเพิ่มและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ โครงการใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ โครงการปลูกมันสำปะหลังระบบน้ำหยด

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพในมันสำปะหลัง

๓.๑.๓ พืชผัก/สมุนไพร

เป้าหมาย : เพื่อลดการระบาดของโรคศัตรูพืชและให้เกษตรกรมีรายได้

กลยุทธ์ : ปลูกพืชหมุนเวียน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ

โครงการที่ ๒ โครงการสืบสารภูมิปัญญาพืชสมุนไพรพื้นบ้าน

๓.๑.๔ ไม้ผล

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

กลยุทธ์ : สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐาน มีเอกลักษณ์

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งมั่นคงและยั่งยืน

กลยุทธ์ : สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๑ โครงการกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยเป็นอาชีพเสริม

กลยุทธ์ : รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

โครงการที่ ๑ โครงการกลุ่มผู้เพาะเห็ดฟางในตะกร้า

โครงการที่ ๒ โครงการยุวเกษตรกร

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน

โครงการที่ ๒ โครงการจัดหาน้ำบาดาลและระบบน้ำ

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการ

จำหน่าย

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมผลิตข้าวสารอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมผลิตข้าวกล้อง๓สี(ไรซ์เบอร์รี่,หอมมะลิ,มะลิแดง)

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมผลิตมันเส้นสะอาด

แนวทางพัฒนาชุมชน

สรุปโครงการพัฒนาและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล พ.ศ. 2561-2565(แผนปี 2561-2565)

อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนงาน/โครงการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี										
1 ตำบลดิจิทัล	7	843,500	7	843,500	7	843,500	7	843,500	7	843,500
2 ตำบลโคกรแก้ว	5	110000	5	110000	5	110000	5	110000	5	110000
3 ตำบลโนนสุวรรณ	5	110,000	5	110,000	5	110,000	5	110,000	5	110,000
4 ตำบลทุ่งจันทน์	7	853,500	7	853,500	7	853,500	7	853,500	7	853,500
รวม	24	1,917,000	24	1,917,000	24	1,917,000	24	1,917,000	24	1,917,000
2. แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน/วิสาหกิจชุมชน)										
1 ตำบลดิจิทัล	5	775,000	5	775,000	5	775,000	5	775,000	5	775,000
2 ตำบลโคกรแก้ว	4	440000	4	440000	4	440000	4	440000	4	440000
3 ตำบลโนนสุวรรณ	4	440,000	4	440,000	4	440,000	4	440,000	4	440,000
4 ตำบลทุ่งจันทน์	5	775,000	5	775,000	5	775,000	5	775,000	5	775,000
รวม	18	2,430,000	18	2,430,000	18	2,430,000	18	2,430,000	18	2,430,000
3. แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร										
1 ตำบลดิจิทัล	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250
2 ตำบลโคกรแก้ว	2	50000	2	50000	2	50000	2	50000	2	50000
3 ตำบลโนนสุวรรณ	2	50,000	2	50,000	2	50,000	2	50,000	2	50,000
4 ตำบลทุ่งจันทน์	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250	3	4,641,250
รวม	10	9,382,500	10	9,382,500	10	9,382,500	10	9,382,500	10	9,382,500
รวม 1 + 2 + 3	52	13,729,500	52	13,729,500	52	13,729,500	52	13,729,500	52	13,729,500

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๖๗. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ . กระทรวงมหาดไทย.

กรมการปกครอง.๒๕๖๗. แผนพัฒนาอำเภอโนนสุวรรณ ๕ ปี ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๕. กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๗. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๗.
กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๔ **รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย** แหล่งที่มา :

<http://air๔thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖๓>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมปศุสัตว์.๒๕๖๕.สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์.ข้อมูลปศุสัตว์ในอำเภอโนนสุวรรณ.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอ**

โนนสุวรรณ(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕). กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๗. **รายงานผลการवादแปลง** แหล่งที่มา :

<http://ssmap.doae.go.th/geofarmer/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๗. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>

ภาคผนวก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT)

จุดแข็ง (STRENGTH)

- มีลำห้วยอ้ายวัน ห้วยลำไทรโยง ห้วยคลองสกัดนาคไหลผ่าน และมีโครงการชลประทานขนาดเล็ก เขต ๖ นครราชสีมา (โกรกรกฟ้า)
- เป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง เนื่องจากเป็นดงเก่า
- เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี
- เกษตรกรมีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลัง ยางพารา ปลูกข้าว และพืชผัก
- อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทย
- เกษตรกรมีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และผลิตทางการเกษตรในรูปแบบของการรวมกลุ่ม
- เกษตรกรมีการประกอบอาชีพการเกษตรหลากหลาย

จุดอ่อน (WEAKNESS)

- มีลำห้วยไหลผ่านแต่น้ำไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร
- การทำการเกษตรอาศัยน้ำฝน ขาดระบบการจัดการน้ำที่ดี ขาดการพัฒนาแหล่งน้ำที่ไม่มีระบบ
- เกษตรกรขาดแหล่งน้ำในไร่นา
- ขาดอาชีพเสริมนอกภาคเกษตร
- ขาดเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์เก่าซ้ำหลายปี
- ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรมีการจ้างเครื่องจักรและแรงงานมาประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่
- การรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพมีน้อย
- มีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างถิ่น
- ราคาผลผลิตพืชไร่ ได้แก่มันสำปะหลังไม่แน่นอน มีราคาค่อนข้างต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน

โอกาส (OPPORTUNITY)

- ตลาดผลผลิตการเกษตร ได้แก่ ยางพารา ข้าวหอมมะลิ ได้ราคาดีเป็นโอกาสให้เกษตรกรผลิตเพิ่มขึ้น
- ผลผลิตเกษตรอินทรีย์ นับว่าได้รับความนิยมจากผู้บริโภค และเป็นที่ต้องการของตลาด เป็นโอกาสให้เกษตรกรทำการเกษตรอินทรีย์ เช่นข้าวหอมมะลิ
- สร้างอาชีพเสริมจากการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต
- เกษตรกรส่วนหนึ่งมีการรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนสามารถลดต้นทุนการผลิต
- มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน สามารถพัฒนาระบบการบริการจัดการน้ำ เพื่อพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมได้
- มีแหล่งน้ำใต้ดินที่สามารถนำมาทำการเกษตรได้ดี

ข้อจำกัด (THREAT)

- บางฤดูกาลน้ำในลำห้วยไหลบ่าท่วมพื้นที่ทำนา ทำให้ต้นข้าวเสียหาย
- ความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นประจำ (ภัยแล้ง , น้ำท่วม)
- การเพาะปลูกพืชต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก
- เกษตรกรมีทางเลือกน้อยในการประกอบอาชีพ
- ไม่มีระบบไฟฟ้าเข้าไปถึงแปลงของเกษตรกร

ปัญหา

- ขาดแคลนพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ และพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี
- ขาดแคลนข้าวพันธุ์ดี และพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ และพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี
- การจัดการน้ำในฤดูฝนไม่เพียงพอ ทำให้ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกพืช
- ขาดแคลนแหล่งน้ำในไร่นา และมีน้ำไหลบ่าท่วมพื้นที่ในบางฤดู
- ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง
- ว่างงานไม่มีรายได้หลังเก็บเกี่ยว
- ดินเริ่มขาดความอุดมสมบูรณ์
- การรวมกลุ่มประกอบอาชีพมีน้อย
- ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร และค่าจ้างแรงงานสูง
- มีหนี้สิน

แนวทางแก้ไข

- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก และไถกลบตอซัง
- ขุดสระน้ำในไร่นา ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และพัฒนาระบบชลประทานให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ปรับเปลี่ยนวิธีการทำนาจากนาดำเป็นนาหว่าน
- ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพ และรวมกลุ่มจัดตั้งโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- ส่งเสริมการปลูกพืชหลังการเก็บเกี่ยว
- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และเสนอทางเลือกในการประกอบอาชีพหลากหลาย
- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เพื่อนำมาใช้ในการเกษตรในพื้นที่ราบสูง

วิธีการดำเนินงาน

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้พันธุ์พืช การจัดทำปุ๋ยอินทรีย์ และด้านอาชีพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และจัดตั้งโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- ขุดสระน้ำในไร่นา ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
- จัดตั้งกลุ่มการผลิต
- ส่งเสริมให้ความรู้ด้านอาชีพและการตลาด
- ส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมหลังฤดูกาลผลิตพืชหลัก เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน เช่นการปลูกผักสวนครัว ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต
- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

เป้าหมายการดำเนินงาน

- ส่งเสริมการปลูกพืชบำรุงดินและรณรงค์เฝ้ากลบฟางข้าว เกษตรกร ๒,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่
- ส่งเสริมโครงการข้าวอินทรีย์ เกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่
- จัดทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๘๐๐ ไร่
- ส่งเสริมการผลิตและใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ จำนวน ๕๐๐ คน ผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ ๑๒,๐๐๐ ลิตร และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ๑,๐๐๐ ตัน
- จัดตั้งโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๔ แห่ง
- ส่งเสริมให้ความรู้การจัดตั้งกลุ่ม กลุ่มอาชีพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำนวน ๑๐ กลุ่ม ๒๕๐ ราย
- ส่งเสริมการตลาดและศึกษาดูงาน จำนวน ๕ ครั้ง สมาชิก ๕๐๐ คน
- จัดเวทีชุมชนสร้างองค์ความรู้ในการรวมกลุ่ม และให้บริการความรู้ทางวิชาการเกษตรให้แก่เกษตรกรอาสาสมัคร และผู้นำท้องถิ่น ๕ ครั้ง สมาชิก ๕๐๐ คน
- ขุดสระน้ำในไร่นา ๑,๐๐๐ บ่อ
- ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมโดยขุดลอกห้วยอ้ายวัน ลำไทรโยง ครอบคลุมขนาด ให้สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดปี
- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

สรุปแนวทางการพัฒนาการเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ

.....

ตำบลโนนสุวรรณ

๑. ข้อเท็จจริง/ปัญหา/ศักยภาพ

๑.๑ ลักษณะภูมิประเทศทั่วไป สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงลาดต่ำไปทางทิศใต้ อากาศร้อนและแห้งแล้ง ไม่มีลำน้ำไหลผ่าน มีการปลูกมันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล รายได้เฉลี่ย ๒๙,๙๓๕ บาท/คน/ปี มีผู้ขึ้นทะเบียนคนยากจน จำนวน ๗๘ ราย

๑.๒ ลักษณะของความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง ขาดแหล่งน้ำในไร่นา และมีน้ำไหลบ่าท่วมพื้นที่บางฤดูกาล ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตการเกษตรราคาต่ำ ขาดแคลนแรงงาน ค่าแรงสูง และการรวมกลุ่มมีน้อย

๒. แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงบำรุงดิน
- ขุดสระน้ำในไร่นา
- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
- ขยายเขตบริการไฟฟ้าไปยังแปลงเกษตรกร
- แนะนำให้ความรู้และมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตให้เหมาะสม
- ส่งเสริมการปลูกพืชแซม และปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ

ตำบลโกรกแก้ว

๑. ข้อเท็จจริง/ปัญหา/ศักยภาพ

๑.๑ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม อาชีพหลักทำนา มีการปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ผลผลิตเฉลี่ย ๔๘๐ กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ๘,๐๘๐ ไร่ รายได้เฉลี่ย ๒๕,๑๕๐ บาท/คน/ปี อาชีพรอง ได้แก่ ทำไร่มันสำปะหลัง มีแหล่งน้ำไหลผ่าน ได้แก่ ลำไทรโยง มีน้ำอุปโภคบริโภค และยังมีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คือ อ่างเก็บน้ำโคกรัก ห้วยโกรกหวาย ห้วยโกรกแก้ว หนองบัวแดง หนองรังกา หนองไข่เท่า สระหลวง สระหนองพลวง สระนาตากลม ใช้อุปโภคบริโภคเพื่อทำการเกษตรได้ตลอดปี ผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจน จำนวน ๙๖ ราย

๑.๒ ลักษณะความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง และขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง ต้นทุนการผลิตสูง แต่ราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำ เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ประกอบอาชีพน้อย และมีหนี้สิน

๒. แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงบำรุงดิน และลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
- ขุดสระน้ำในไร่นาเพื่อใช้ในการเกษตร
- ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพ และรวมกลุ่มจัดตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- แนะนำอาชีพเสริมให้กับเกษตรกร
- ส่งเสริมการปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว

ตำบลทุ่งจันทน์

๑. ข้อเท็จจริง/ปัญหา/ศักยภาพ

๑.๑ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เนื้อดินเป็นดินร่วนปนเหนียว อากาศร้อนแห้งแล้ง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง อาชีพส่วนใหญ่ทำนาปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ได้ผลผลิต ๕๒๐ กิโลกรัม/ไร่ รายได้เฉลี่ย ๒๖,๕๒๐ บาท/คน/ปี มีผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจน จำนวน ๗๔ ราย

๑.๒ ลักษณะความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ขาดแคลนน้ำเนื่องจากฝนทิ้งช่วง ขาดความหลากหลายในการประกอบอาชีพ ขาดอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร และเกษตรกรมีหนี้สินในด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง

๒. แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาปรับปรุงดิน
- รณรงค์เฝ้าติดตามข้อขัดข้อง ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
- พัฒนาแหล่งน้ำแอสระบริหารจัดการน้ำโดยขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ
- เพิ่มศักยภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิ และการควบคุมการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- พัฒนาอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่หลากหลาย
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

ตำบลดงอีจาน

๑. ข้อเท็จจริง/ปัญหา/ศักยภาพ

๑.๑ ลักษณะภูมิประเทศทั่วไป สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลอนลูกคลื่น อากาศร้อนและแห้งแล้ง มีลำห้วยคลองสกักตุนน้ำไหลผ่านทิศตะวันตกของตำบล ในบริเวณที่มีลำห้วยไหลผ่านส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และเป็นที่ที่มีน้ำท่วม ลักษณะความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกพืชไร่

(มันสำปะหลัง) ยางพารา ข้าว และไม้ผลไม้ยืนต้น มีผู้ขึ้นทะเบียนผู้ยากจน จำนวน ๖๔ ราย

๑.๒ ลักษณะของความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง ขาดแหล่งน้ำในไร่นา ต้นทุนการผลิตสูง ปัจจัยการผลิตสูง และการรวมกลุ่มประกอบอาชีพมีน้อย

๒. แนวทางการพัฒนา

- ขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร
- ขยายเขตบริการไฟฟ้าไปยังแปลงเกษตรกร
- ปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพ และรวมกลุ่มจัดตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ เสนอทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

โครงการจัดทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (อำเภอบ)

หลักการและเหตุผล

เมล็ดพันธุ์ดีมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพาะปลูกพืช ถึงแม้จะมีการจัดการที่ดีก็ตามถ้าหากใช้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่มีคุณภาพ ก็จะมีผลต่อความสมบูรณ์ของพืช ทำให้มีความอ่อนแอต่อโรค แมลง ทำให้ต้องเพิ่มปัจจัยในการดูแลรักษาทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น และผลผลิตที่ได้ต่ำ ไม่มีคุณภาพทำให้เสียเวลาและแรงงาน ในปัจจุบันแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์มีจำกัด ไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร โดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวส่วนใหญ่ภาครัฐจะเป็นผู้ผลิตซึ่งไม่เพียงพอเช่นเดียวกัน

อำเภอบโนนสุวรรณ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาข้าวเป็นอาชีพหลัก เดิมจะทำนาค้าเป็นหลัก ทำนาหว่านเพาะในกรณีที่มีฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนมาทำนาหว่านซึ่งต้องใช้เมล็ดพันธุ์มากกว่าการทำนาค้า ด้วยเหตุผลด้านเศรษฐกิจและการขาดแคลนแรงงานโดยมีการจ้างและใช้เครื่องจักรกลทดแทนมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถคัดเมล็ดพันธุ์ได้ เนื่องจากมีพันธุ์อื่นปลอมปน และเสื่อมคุณภาพ จึงเกิดปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี การจัดทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีจึงเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์

- เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในชุมชน
- มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์
- เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

เป้าหมาย

- จัดทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๘๐๐ ไร่
- ดำเนินการที่ ตำบลโนนสุวรรณ ตำบลโกรกแก้ว ตำบลทุ่งจันทน์ และตำบลดงอีจาน

กิจกรรมที่ดำเนินการและวิธีดำเนินการ

๑. จัดทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ ๘๐๐ไร่ แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๔ กลุ่มๆละ ๒๐๐ ไร่
๒. ฝึกอบรมเกษตรกรให้ความรู้เทคโนโลยีการผลิต ๔ ครั้ง ตัวแทนเกษตรกรกลุ่มละ ๓๐ คน รวม ๑๒๐ คน
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์ดี ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช)
๔. สนับสนุนวัสดุบำรุงดิน (เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด)
๕. จำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนให้เกษตรกรนำไปเพาะปลูก
๖. จัดตั้งกองทุนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์

งบประมาณ

ขอสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจาก องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- ค่าปัจจัยการผลิตไร่ละ ๔๕๐ บาท ๘๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุบำรุงดิน (เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด) ไร่ละ ๑๕๐ บาท ๘๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าฝึกอบรม ๔ ครั้งๆละ ๓๐ คนๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
- รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๕๐๖,๔๐๐ บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- มีเมล็ดพันธุ์ดี ๖๐๐ ตัน คิดเป็นเงิน ๕,๓๗๖,๐๐๐ บาท สามารถเพาะปลูกได้ ๒๕,๐๐๐ ไร่
- เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้เพาะปลูก ๒,๕๐๐ ครัวเรือน
- มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในชุมชน

โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ (อำเภอบาง)

หลักการและเหตุผล

การผลิตทางการเกษตรในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่ต้องเพิ่มปริมาณการใช้ปุ๋ยและสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชสูงขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากสารเคมีเหล่านี้ไม่มีสารหรือวัสดุที่ช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน แต่จะทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง เกิดปัญหาการระบาดของโรคแมลงทำให้เพิ่มความยุ่งยากในการป้องกันกำจัด มีสารพิษตกค้างในดินและผลผลิตทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค ทำลายสิ่งแวดล้อม และทำให้มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น

การผลิตและใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ เป็นทางเลือกหนึ่งในการที่จะเป็นการเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน ทำให้ดินกลับมีความอุดมสมบูรณ์ช่วยผลผลิตเพิ่มขึ้น ลดการใช้สารเคมีทำให้ลดต้นทุนการผลิต และน้ำหมักจุลินทรีย์ยังใช้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เป็นการสนับสนุนในการส่งเสริมการผลิตการเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณภาพผลผลิต

วัตถุประสงค์

- เพื่อการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูกพืช
- ลดต้นทุนการผลิตเพิ่มรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและใช้ทดแทนการใช้สารเคมี

เป้าหมาย

- ส่งเสริมการผลิตและใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ แก่เกษตรกร ๕๖ หมู่บ้าน ๕๐๐ ราย

กิจกรรมที่ดำเนินการและวิธีดำเนินการ

- จัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ หมู่บ้านละ ๑ กลุ่ม
- ฝึกอบรมเทคโนโลยีการผลิต ๕ ครั้ง เกษตรกร ๕๐๐ ราย
- ผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์นำร่องกลุ่มละ ๑๐๐ ลิตร รวม ๕,๐๐๐ ลิตร
- สนับสนุนอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- ค่าถังหมักขนาด ๑๐๐ ลิตร จำนวน ๖๐ ถังๆละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ค่ากากน้ำตาล ๑,๒๐๐ ลิตรๆละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
- ค่าหัวเชื้อจุลินทรีย์ ๖๐ ลิตรๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
- ค่าฝึกอบรม ๕๐๐ รายๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ๒๐ ชม.ๆละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๙๘,๘๐๐ บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้น้ำหมักจุลินทรีย์
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ๒๕๐ บาทต่อไร่

โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอโนนสุวรรณ

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทย ประกอบกับจังหวัดบุรีรัมย์มีความต้องการพัฒนาด้านเศรษฐกิจคือ "เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และกีฬามาตรฐานโลก และการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้พื้นฐานของการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย" มีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและเกษตรปลอดภัย เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อำเภอโนนสุวรรณ มีภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกร มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอ ได้แก่ มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าว ลำไย ขนุน กัญชง ทุเรียน ฝรั่ง มีพื้นที่ปลูกไม้ผลเป็นอันดับ ๓ ของจังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา:รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืชจังหวัดบุรีรัมย์ ,๒๕๖๔) แต่การผลิตในภาคการเกษตรในปัจจุบันยังขึ้นอยู่กับฤดูกาล และผลผลิตล้นตลาดรวมทั้งสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ผลผลิตมีราคาตกต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ค่อนข้างต่ำ ส่วนหนึ่งเกษตรกรมีความรู้ในด้านการรักษาคุณภาพหรือแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรน้อย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน การส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปได้มาตรฐานและเกษตรปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน เป็นอีกวิธีการที่สามารถทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณจึงได้จัดทำโครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอำเภอโนนสุวรรณ ผ่านการสร้างความตระหนักสร้างองค์ความรู้เรื่องการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีความภูมิใจและเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

สรุปสาระสำคัญ

สภาพปัญหา / ความต้องการ : การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ขยายฐานการตลาดให้ครอบคลุมผู้บริโภค สามารถแข่งขันในระดับสากลได้ เป็นการเพิ่มรายได้ ยกระดับความเป็นอยู่ในระดับฐานรากของสังคมให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

ความเร่งด่วน : (ระดับความจำเป็นเร่งด่วน) : เกษตรกรจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับระบบการค้าโลก โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ รวมทั้งการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับของผู้บริโภค

ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ: โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ

๑. เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงด้านอาชีพ มั่งคั่งด้านรายได้ อย่างยั่งยืน

๒. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

๓. เพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปให้ครอบคลุมผู้บริโภค

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ปี ๒๕๖๘ สิ้นสุด กันยายน ปี ๒๕๖๙

สถานที่ดำเนินโครงการ : (ระบุพื้นที่ดำเนินการ เช่น อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น)

อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มเป้าหมาย : องค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : องค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕๐ ราย

เป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

ตัวชี้วัด ๑. ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๕ กลุ่ม

๒. เกษตรกรได้รับความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า และการแปรรูป จำนวน ๕๐ ราย

ผลผลิต ๑. เกษตรกรได้รับความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า และการแปรรูป จำนวน ๕๐ ราย

๒. ได้ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๕ กลุ่ม

ผลลัพธ์ ๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๒. สินค้าเกษตรมีราคาสูงขึ้นแก้ไขปัญหาหาค่าผลผลิตตกต่ำและล้นตลาดได้

๓. สินค้าเกษตรแปรรูปมีคุณภาพดี มาตรฐาน Premium และสร้างตราสินค้าระดับอำเภอ

ผลกระทบ :

เชิงบวก : เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตผลทางการเกษตร สร้างชื่อเสียงให้กับอำเภอ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด

วงเงินของโครงการ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

โครงการรณรงค์การหยุดเผาในพื้นที่เกษตรและการไถกลบตอซังข้าว

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ - ท้องถิ่นในอำเภอโนนสุวรรณ
- สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ ๖๕ ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ได้ผลผลิตข้าว ๒๔ ล้านตัน มีฟางข้าวเฉลี่ยประมาณปีละ ๒๕.๔๕ ล้านตัน และมีปริมาณตอซังข้าวที่ตกค้างอยู่ในนาข้าว ๑๖.๙ ล้านตันต่อปี ดังนั้นจึงนับได้ว่ามีปริมาณฟางข้าวและตอซังข้าวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตอซังพืชชนิดอื่น โดยมีปริมาณฟางข้าวและตอซังมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือจำนวน ๑๓.๗ และ ๙.๑ ล้านตันต่อปี รองลงมาคือภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้มีจำนวนฟางข้าวและตอซัง ๖.๒ และ ๔.๑ ล้านตันต่อปี ซึ่งสภาพการทำนาในปัจจุบันพบว่า เกษตรกรมีการเผาฟางข้าว และใช้ปุ๋ยเคมีอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีผลทำให้ทำให้คุณสมบัติของดินสูญเสียสภาพไป คือ อนุภาคของดินจับตัวแน่นและแข็งเป็นก้อน ทำให้รากพืชขนานไข่มดก พืชจึงแคระแกร็น ไม่สมบูรณ์และอ่อนแอ การหาอาหารลดลงรวมทั้งเชื้อโรคพืชสามารถเข้าทำลายได้ง่าย ธาตุคาร์บอนและอินทรีย์วัตถุในดินเมื่อถูกเผาจะกลายเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูญเสียไปในบรรยากาศ(คาร์บอนในฟางเปลี่ยนเป็นแก๊สและปลิวหายไป) การเผาตอซังพืชยังทำให้เกิดการสูญเสียน้ำในดินโดยผิวดินจะมีอุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นถึง ๙๐ องศาเซลเซียสขณะเผา ซึ่งน้ำในดินจะระเหยสู่บรรยากาศอย่างรวดเร็ว ทำให้ความชื้นของดินลดลง นอกจากนี้การเผาตอซังพืชจะไปทำลายจุลินทรีย์และแมลงที่เป็นประโยชน์ในดิน ทำให้ปริมาณและกิจกรรมของจุลินทรีย์ดินลดลง เช่น กิจกรรมการเปลี่ยนก๊าซไนโตรเจนจากบรรยากาศให้อยู่ในรูปของสารประกอบไนโตรเจนที่พืชใช้ประโยชน์ได้ การแปรสภาพอินทรีย์ฟอสฟอรัสให้อยู่ในรูปของฟอสเฟตที่ละลายน้ำได้ และการย่อยสลายอินทรีย์สารที่จะทำให้เกิดการเพิ่มธาตุอาหารให้เกิดขึ้น นอกจากนั้นตัวอ่อนของแมลงศัตรูพืช เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียนที่อาศัยอยู่ในดินหรือตอซังพืชรวมทั้งจุลินทรีย์ที่สามารถควบคุมโรคพืชก็จะถูกเผาทำลายไปด้วย ซึ่งหากระบบนิเวศของดินไม่สมดุลจะทำให้การแพร่ระบาดของโรคเกิดได้ง่ายขึ้น เป็นผลให้เกษตรกรมีแนวโน้มการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงในปริมาณที่สูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นการเพิ่มต้นทุนทางการเกษตรโดยไม่จำเป็น ตลอดจนเกษตรกรมีโอกาสได้รับสารพิษตกค้างมากยิ่งขึ้น

การไถกลบตอซังข้าว โดยนำซากพืชที่ได้จากฟางข้าวที่ไถกลบลงไปดินและย่อยสลาย จะช่วยให้ดินมีความโปร่ง ร่วนซุย ง่ายต่อการเตรียมดินเพาะปลูก ดินมีการระบายอากาศของดินได้ดีขึ้น เพิ่มอัตราการซึมของน้ำในดินทำให้ดินอุ้มน้ำได้ดีขึ้น ซึ่งช่วยให้ระบบรากพืชสามารถแผ่กระจายในดินได้มากขึ้น ธาตุอาหารที่ได้จากการไถกลบตอซังข้าว แม้จะมีปริมาณไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี แต่จะพบว่าอินทรีย์วัตถุที่ถูกไถกลบยังเป็นแหล่งอาหารและแหล่งพลังงานของจุลินทรีย์ดิน ที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงธาตุอาหารในดินให้อยู่ในรูปที่เป็นประโยชน์ต่อพืช โดยพืชจะได้รับธาตุอาหารครบที่ถ่วงตามที่ต้องการ และค่อยๆ ปลดปล่อยธาตุอาหารให้เป็นประโยชน์ต่อพืชในระยะยาว อีกทั้งยังสามารถช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคพืชบางชนิดในดินลดน้อยลงอีกด้วย

ทั้งนี้การไถกลบตอซังข้าวยังพบอีกว่า ทำให้เกิดอินทรีย์วัตถุที่ช่วยดูดซับธาตุอาหารจากการใส่ปุ๋ยเคมีไม่ให้สูญเสียไปจากดิน และแปรสภาพให้อยู่ในรูปซึ่งพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงถือได้ว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี อีกทั้งเป็นการเพิ่มความต้านทานการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดเป็นด่างของดินทำให้เปลี่ยนแปลงไม่รวดเร็วจนเป็นอันตรายต่อพืชได้อีกด้วย

อำเภอโนนสุวรรณ มีครัวเรือนผู้ปลูกข้าวจำนวน ๒,๐๖๔ ครัวเรือน เป็นพื้นที่ทำนา จำนวน ๒๕,๗๙๒.๕๔ ไร่ (ทะเบียนเกษตรกร ๒๕๖๕) พบว่าพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีอินทรีย์วัตถุซึ่งทำหน้าที่อุ้มน้ำในดินและปลดปล่อยแร่ธาตุอยู่น้อย ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อปุ๋ยเคมีปีละมากๆ การไถกลบฟาง

ข้าวเป็นวิธีที่สะดวกที่จะนำอินทรีย์วัตถุกลับลงไปในดิน โดยพื้นที่นา ๑ ไร่ จะมีปริมาณต่อซังข้าวและฟางข้าวเฉลี่ย ปีละ ๕๐๐ กิโลกรัม (อัตราส่วนต่อซัง : ฟางข้าว โดยประมาณ คือ ๔๐ : ๖๐) มีธาตุไนโตรเจนร้อยละ ๐.๕๑ หรือ ๖.๙ กก./ไร่ มูลค่า ๗๕ บาท, ฟอสฟอรัสร้อยละ ๐.๑๔ หรือ ๐.๘ กก./ไร่ ๑๕ บาท และโพแทสเซียมร้อยละ ๑.๕๕ หรือ ๑๕.๖ กก./ไร่ ๒๕๑ บาท รวมมูลค่า ๓๔๑ บาท/ไร่ และธาตุอาหารรองอื่นๆ ได้แก่แคลเซียมร้อยละ ๐.๔๗ แมกนีเซียมร้อยละ ๐.๒๕ และซัลเฟอร์ร้อยละ ๐.๑๗ หากพื้นที่ทุกตำบลได้ร่วมใจรณรงค์ให้เกษตรกรมีการไถกลบต่อซังข้าว ตำบลละ ๒,๐๐๐ ไร่ (ประมาณร้อยละ ๒๐) ในพื้นที่ ๔ ตำบล ซึ่งจะรวมเป็นพื้นที่ ๘,๐๐๐ ไร่ ก็จะทำให้ได้ปริมาณอินทรีย์วัตถุทั้งหมด ๔,๐๐๐ ตันต่อฤดูกาล คิดเป็นปริมาณธาตุอาหารที่ได้จากการไถกลบต่อซังข้าวมูลค่า ๒,๗๒๘,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นมูลค่ามหาศาลที่เกษตรกรต้องทิ้งไปหากมีการเผาฟางข้าว ดังนั้น สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ให้บริการด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อำเภอโนนสุวรรณ จึงเสนอโครงการรณรงค์ การไถกลบต่อซังข้าวเพื่อขอรับสนับสนุนในการแก้ปัญหาหมักพิษจากจากเผาฟางและดินขาดความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าว

เป้าหมายของโครงการ

เกษตรกรตำบลโกรกแก้ว ตำบลทุ่งจันทน์ ตำบลโนนสุวรรณ ตำบลดงอีจาน เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐๐ คน

สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่นาข้าวในอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ ๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

วิธีดำเนินการ

- จัดงานวันรณรงค์ไถกลบฟางข้าว
- ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน
- สาธิตการไถกลบฟางข้าวและการหว่านพืชปุ๋ยสด (เช่น ปอเทือง ถั่วพริ้ว)
- มอบปัจจัยการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด สำหรับเกษตรกรใช้ปรับปรุงบำรุงดินและสามารถนำไปเก็บเมล็ดพันธุ์ใช้เอง

งบประมาณ

ค่าจัดสถานที่ (เช่น ค่าเช่าเต็นท์ แก้ว เวที เครื่องเสียง ค่าใช้จ่ายเตรียมงาน)	๑๐,๐๐๐ บาท
ค่าจ้างเหมาไถกลบต่อซังข้าว จำนวน ๒๐ ไร่ ไร่ละ ๒๕๐ บาท เป็นเงิน	๕,๐๐๐ บาท
ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๑๐๐๐ กก. (เช่น ปอเทือง ถั่วเขียวผิวดำ)	๔๐,๐๐๐ บาท
แผ่นป้ายโครงการและป้ายรณรงค์หยุดเผา (ขนาด ๔ x ๓ เมตร)	๑๒,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๖๗,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้

- เกษตรกรสามารถเรียนรู้และปรับเปลี่ยนมาไถกลบต่อซังข้าวและใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงดินกันมากขึ้น
- ลดมลพิษสิ่งแวดล้อมในอากาศ จากฝุ่นควัน ละออง เก้าถ่าน
- ลดการสูญเสียความชื้นในดินเป็นการช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศในนาข้าว จากการไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ในดินซึ่งเป็นวงจรแห่งการย่อยสลายเศษซากพืช
- เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตพืชที่ลดต่ำลงในระยะยาว เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ และมีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีที่ลดลง

โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่การเกษตรประมาณ ๑๔๘ ล้านไร่ ซึ่งหลังจากฤดูการผลิตจะเกิดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปเกษตรกรเมื่อทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตร หรือภายหลังเก็บเกี่ยวแล้ว มักจะเผาทำลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร กล่าวคือ ในพื้นที่ทำนา ที่พบปัญหามากในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ คือการเผาตอซังฟางข้าวเพื่อความสะดวกในการไถเตรียมดินสำหรับการเพาะปลูกในรอบถัดไป ในพื้นที่ปลูกอ้อย ในพื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีการเผาใบอ้อยก่อนการตัดอ้อย เพื่อความสะดวกของแรงงานในการตัดอ้อย หรือในกรณีหลังการเก็บเกี่ยวอ้อย เกษตรกรก็จะทำการเผาใบอ้อยเพื่อความสะดวกในการไถเตรียมดินปลูกอ้อยในรอบใหม่ อำเภอโนนสุวรรณ มีพื้นที่การเกษตร ๑๑๘,๘๘๘.๕๗ ไร่ มีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเช่นเดียวกัน ซึ่งการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรส่งผลให้เกิดปัญหาวิกฤติหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นอกจากนี้ทำให้เกิดมลพิษและหมอกควันทำลายชั้นบรรยากาศของโลกแล้ว ยังเป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุ ธาตุอาหาร และโครงสร้างดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตลดลง และมีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้การเผาในพื้นที่การเกษตร หากทำการเผาจนเกิดอันตราย มีความผิดตามกฎหมายมีโทษทั้งจำและปรับรวมทั้งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว สูญเสียทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดปัญหาการเกิดวิกฤติหมอกควัน ฝุ่นละอองขนาดเล็ก การทำลายอินทรีย์วัตถุ ธาตุอาหาร และโครงสร้างดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตลดลง และมีต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น โดยการบริหารจัดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาที่เกิดจากการเผา เสนอทางเลือกในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และเสนอแนวทางการบริหารจัดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อสร้างให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและจิตสำนึกของเกษตรกรให้ตระหนักถึงผลเสียจากการเผา และมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผามาบริหารจัดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ประโยชน์ สามารถลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นได้

๒.๒ เพื่อลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มปริมาณการใช้วัสดุการเกษตรไปเป็นพลังงาน ชีวมวล ลดปัญหาหมอกควัน และสร้างสมดุลระบบนิเวศ ในชุมชน

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓ แห่ง จำนวน ๑๒๐ ราย

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมย่อยจัดเวทีชุมชน ครั้งที่ ๑ วิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ ดำเนินการจัดการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เหมาะสมตามบริบทของชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ๓ แห่งๆ ละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย จำนวน ๑๒๐ ราย

วิเคราะห์ข้อมูล : สถานการณ์ปัจจุบัน ศักยภาพ จุดเด่น ปัญหา ความรู้ที่ต้องการ

- จัดเวทีชุมชน ครั้งที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชนด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลดีของการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หรือเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สามารถลดต้นทุน ลดปัญหาหมอกควัน และสร้างสมดุลระบบนิเวศ ในชุมชนด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง เสริมสร้างการเรียนรู้และจิตสำนึก

- วิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่โดยนำข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ ข้อมูลการผลิตของครัว ข้อมูลจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มาใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประเมินสภาพปัจจุบัน ค้นหาศักยภาพ ปัญหาต่างๆ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมเวทีเป็นผู้ร่วมกันวิเคราะห์ และทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ กลุ่มเครือข่าย พัฒนาแนวทางแบบองค์รวม

๔.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนด

สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร พร้อมเอกสารความรู้ โดยสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ทางเลือก การจัดการและเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ที่เหมาะสมตามบริบทของชุมชน ที่ได้จากการจัดเวทีชุมชนวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของชุมชน ครั้งที่ ๑

๔.๓ กิจกรรมจัดเวทีชุมชนครั้งที่ ๒ สรุบบทเรียนและคืนข้อมูลสู่ชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ ดำเนินการสรุปผลการดำเนินโครงการ เพื่อให้ชุมชนสามารถนำข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมไปปรับใช้ภายในชุมชน เป้าหมาย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๓ แห่ง แห่งละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย รวมจำนวน ๑๒๐ ราย

- จัดเวทีชุมชน ครั้งที่ ๒ วิเคราะห์องค์ประกอบกลุ่ม เครือข่าย เพื่อให้ทราบสถานการณ์ของกลุ่ม เครือข่ายและวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ และแนวทางบริหารจัดการ การกระจายผลประโยชน์ พัฒนาให้เกิดความเข้มแข็ง

- การถ่ายทอดเทคโนโลยี สาธิต การฝึกปฏิบัติ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีตามความต้องการของชุมชนหรือความจำเป็น รวมถึงการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพและเชื่อมโยงตลาดให้กับเกษตรกร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ตามบทบาทหน้าที่และภารกิจ

๕. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๑. กิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร													
๑.๑ จัดเวทีชุมชน ครั้งที่ ๑ วิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของชุมชน			↔										
๑.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนด					←	→	→	→	→	→	→	→	
๑.๓ จัดเวทีชุมชนครั้งที่ ๒ สรุบบทเรียนและคืนข้อมูลสู่ชุมชน									↔	↔			
๒. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน													
๓.๑ ติดตาม นิเทศ สรุปรุ ประเมินผล และจัดทำรายงาน									↔	↔			

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

๗. งบประมาณ

๗.๑ ค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีชุมชน (๒ ครั้ง)	๔๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน (๑๒๐ คน x ๒ มื้อ) ๒๔๐ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท	
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (๑๒๐ คน x ๔ มื้อ) ๔๘๐ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท	
- ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ ครั้งๆละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท	
- ค่าวัสดุประกอบการจัดเวที (กระดาษ, ปากกา) ๒ ครั้งๆละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท	
๗.๒ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	๙๐,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนปัจจัย/อุปกรณ์ตามมติของเวทีชุมชน (เช่น สารเร่ง พด. สำหรับทำปุ๋ยหมัก, หัวเชื้อจุลินทรีย์, ถังหมัก, เครื่องอัดฟาง/ไบอ้อยขนาดเล็ก)โดยเฉลี่ยต่อกลุ่ม ๓ กลุ่มๆละ ๓๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท	
๗.๓ ค่าใช้จ่ายในการติดตามและประเมินผล	๑๒,๐๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	๑๕๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ราย
- ๒) เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเศษวัสดุการเกษตรในพื้นที่ของตนเองได้

๘.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

- ๑) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๒) การเผาในพื้นที่การเกษตรลดลงจากปี ๒๕๖๗ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๘.๓ ตัวชี้วัด:

- ๑) เชิงปริมาณ: เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ คน ได้รับการถ่ายทอดความรู้
- ๒) เชิงคุณภาพ: ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ประโยชน์ สามารถลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นได้
- ๒) ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน
- ๓) ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตร และรักษาสิ่งแวดล้อมสร้างสมดุลระบบนิเวศในชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

.....

๑. ชื่อโครงการ : ส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์

๒. หลักการและเหตุผล

อำเภอโนนสุวรรณ มีคำขวัญประจำอำเภอ กล่าวไว้ว่า “โนนสุวรรณถิ่นพีชไร้ ผลไม้รสหวาน งานตระการผ้าไหม บุญบั้งไฟนาชม ตึมนมโคพันธุ์ดี มากมียางพารา นักกีฬาเหรียญทองโอลิมปิก” เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราชทางตอนใต้ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย ๑๔๖ เมตร สภาพทั่วไปมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลอนคลื่นที่เกิดจากการโก่งตัวของ แนวภูเขาไฟภายในจังหวัดบุรีรัมย์ มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาชั้นใต้ดินเป็นหินบะซอลต์ซึ่งเป็นฐานชั้นหินอุ้มน้ำ ทำให้มีการสะสมของน้ำใต้ดินจำนวนมากศาลจนเกิดเป็นแหล่งน้ำผุดและแหล่งน้ำซับซึ่งมีแรงดันน้ำที่ดันตัวขึ้นมาสู่ระดับผิวดินนี้เป็นน้ำแร่ธรรมชาติที่มีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์

อำเภอโนนสุวรรณ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะทรัพยากรดินและน้ำ จึงเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอโนนสุวรรณได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้จัดกิจกรรมและงานต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ และผลผลิตทางการเกษตร อย่างต่อเนื่องในทุกปี เช่น ประเพณี “สืบสานประเพณีของดีโนนสุวรรณ” งาน “งานหมากไม้รสหวานสืบสานประเพณี นวัตกรรมโนนสุวรรณ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลไม้ และผลผลิตทางการเกษตร

ทุเรียนเป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งของอำเภอโนนสุวรรณ ที่มีชื่อเสียงโดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับรสชาติและกลิ่นของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติของอำเภอโนนสุวรรณ ว่ามีลักษณะพิเศษแตกต่างจากทุเรียนในที่อื่นๆ เช่น มีกลิ่นหอมอ่อนๆ กลิ่นไม่ฉุน หวานน้อย เนื้อข้างนอกเมื่อสุกก็นุ่มนุ่มและเหนียว เหมือนกับเนื้อของครีมเค้กสตาร์ด เม็ดเล็กแต่มีลักษณะอวบอิมมน้ำไม่เหนียว รวมทั้งเปลือกบางไม่หนา เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นของพื้นที่ ซึ่งแตกต่างจากทุเรียนแหล่งอื่นๆ ปัจจุบัน อำเภอโนนสุวรรณ มีเกษตรกรปลูกทุเรียนจำนวน ๒๕๐ ราย มีพื้นที่การปลูกทุเรียนจำนวน ๑,๑๖๕ ไร่ มีต้นทุเรียนสายพันธุ์ต่าง ๆ เช่น หมอนทอง ชะนี ก้านยาว และมูนซังคิง ทุเรียนจึงเป็นผลไม้ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสำคัญของอำเภอโนนสุวรรณ และจังหวัดบุรีรัมย์

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับคุณค่าและมูลค่าของทุเรียน ที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์ท้องถิ่น ของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียง มีคุณภาพ เนื่องจากมีลักษณะพิเศษเฉพาะการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ประเภทสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI จะเป็นการคุ้มครอง สิทธิประโยชน์ชื่อเสียง และเพิ่มมูลค่าของทุเรียน ของจังหวัดบุรีรัมย์

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นควรจัดโครงการ ส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ของอำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ ชื่อเสียง คุณค่า และมูลค่าของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อพัฒนามาตรฐานการผลิตทุเรียนคุณภาพ GAP ของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน
อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์
- ๓.๒ เพื่อประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ได้ขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา
ประเภทสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI

๔. วิธีดำเนินโครงการ

- ๔.๑ ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI
ทุเรียน น้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์
- ๔.๒ จัดทำประวัติทุเรียนน้ำแร่บุรีรัมย์
- ๔.๓ จัดทำบัญชีเกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนน้ำแร่บุรีรัมย์
- ๔.๔ จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน(มาตรฐานการผลิต)ของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จัดพิมพ์ คู่มือเกษตรกร
และ จัดส่งให้เกษตรกร
- ๔.๕ จัดการศึกษาดูงาน แปลงทุเรียนมาตรฐาน
- ๔.๖ จัดการสำรวจแปลงปลูก เพื่อจัดทำแผนที่รายแปลง
- ๔.๗ จัดการเก็บตัวอย่างน้ำแร่เพื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำแร่
- ๔.๘ จัดการเก็บตัวอย่างทุเรียนเพื่อตรวจเปรียบเทียบ คุณสมบัติ อัตลักษณ์ทุเรียน
- ๔.๙ เวทีประชุม กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน เพื่อรายงานผล ติดตาม และกำกับ คุณภาพการผลิต

๕. กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๖. สถานที่จัดโครงการ หอประชุมอำเภอโนนสุวรรณ

๗. วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินโครงการ

มิถุนายน ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐

๘. ผลผลิต

- ๘.๑ ได้เกษตรกรที่มีมาตรฐานการผลิตทุเรียนคุณภาพ GAP ของอำเภอโนนสุวรรณ
จำนวน ๒๕๐ ราย
- ๘.๒ ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ของอำเภอโนนสุวรรณ มีชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของ
ผู้บริโภค
- ๘.๓ ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ได้ขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ประเภทสิ่งบ่งชี้ทาง
ภูมิศาสตร์ GI ของจังหวัดบุรีรัมย์

๙. ผลลัพธ์

- ๙.๑ กลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกทุเรียนมีมาตรฐานกระบวนการ จัดการผลผลิต ทุเรียน ได้ทุเรียนที่มี
คุณภาพออกสู่ตลาดและสามารถเพิ่มมูลค่าของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ ได้
- ๙.๒ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ของจังหวัดบุรีรัมย์ มีสินค้าขึ้น
ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ เป็นผลิตผลสร้างรายได้ ยกระดับเศรษฐกิจของ อำเภอ
โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

๑๐. งบประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑๑.๑ เสิ้งปริมาณ

- คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนอำเภอโนนสุวรรณ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมชุมชนสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา GI ทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์ จำนวน ๒๕๐ คน มีผู้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๘๕

๑๑.๒ เสิ้งคุณภาพ

- กลุ่มเกษตรกร มีมาตรฐานการดำเนินงานเพื่อขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์
- จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ของทุเรียนน้ำแร่บุรีรัมย์

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน หน่วยงานของรัฐ มีสินค้าจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ของทุเรียนน้ำแร่ธรรมชาติบุรีรัมย์

๑๒.๒ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนน้ำแร่อำเภอโนนสุวรรณสามารถยกระดับราคาทุเรียน เศรษฐกิจไม่ผลทุเรียนมีมูลค่า คุณค่าสูงขึ้น

โครงการส่งเสริมการผลิตผักอินทรีย์อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมการผลิตผักอินทรีย์อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

๒. หลักการและเหตุผล

สภาพการผลิตสินค้าการเกษตรในปัจจุบันที่แข่งกับเวลา และต้องการผลตอบแทนที่สูง อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกเข้ามามีอิทธิพล ทำให้เกษตรกรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนการผลิตไปสู่การใช้เทคโนโลยีและสารเคมีมากขึ้น เพื่อที่จะลดผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นนั้นจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่รูปแบบการผลิตเช่นนั้นจะส่งผลให้มีสารเคมีตกค้างเจือปนอยู่ในผลผลิตและสะสมอยู่ในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีสารเคมีหลายชนิดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรผู้ผลิตโดยตรงเมื่อมีการใช้เป็นระยะเวลานาน และยังมีสารอีกหลายชนิดที่สามารถสะสมอยู่ในผลผลิตและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาว ดังจะเห็นได้จากสถิติความสุขภาพความเจ็บป่วยของประชาชนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการบริโภคอาหารในชีวิตประจำวัน ในขณะที่เมื่อเกษตรกรหันไปทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมี พบว่าสุขภาพของตนเองและครอบครัวดีขึ้น แข็งแรงขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตผักอินทรีย์จึงส่งผลดีต่อสุขภาพผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยรวมนั่นเอง

อำเภอโนนสุวรรณเป็นอำเภอที่มีแร่ธาตุในดินที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ สามารถผลิตพืชผัก ไม้ผล ได้เจริญงอกงามดี นอกจากนี้อำเภอยังอยู่ไม่ห่างจากตลาดขายส่งระหว่างจังหวัด เช่น ตลาดดอนแสวน (จังหวัดนครราชสีมา) อีกทั้งเกษตรกรยังมีการผลิตพืชผักส่งให้กับสหกรณ์การเกษตรอำเภอโนนสุวรรณ เพื่อเป็นสินค้าในตลาดโมเดิลเทรด เช่น ตลาดสุขใจในเครือท็อปซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างโรบินสันบุรีรัมย์ อีกด้วย ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตผักอินทรีย์ จะส่งผลดีต่อการขยายการค้าการตลาดสินค้าเกษตรประเภทผักของอำเภอโนนสุวรรณได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ส่งผลดีต่อการสร้างงาน สร้างอาชีพ การสร้างสุขภาพที่ดี และส่งผลให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นตามไปด้วย

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าผักอินทรีย์ได้อย่างมีคุณภาพ
- ๒) เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับครัวเรือนเกษตรกร
- ๓) เพื่อเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกผักอำเภอโนนสุวรรณ ตำบลโนนสุวรรณ ตำบลทุ่งจันทน์ จำนวน ๔๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๙

๖. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลโนนสุวรรณ ตำบลทุ่งจันทน์ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์

๗. กิจกรรมการดำเนินงาน

- ๑) ฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตผักอินทรีย์
- ๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิต
 - สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรกร
 - จัดทำแปลงสาธิต
- ๓) ศึกษาดูงานการผลิตผักอินทรีย์

๘. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ
- ๒) ประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการฯ ให้กับผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตรกร เพื่อรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องมีคุณสมบัติตามรายละเอียดที่กำหนดไว้
- ๓) ผูกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ/ศึกษาดูงานตัวอย่างจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการปลูกผักอินทรีย์
- ๔) มอบปัจจัยการผลิต สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ให้กับเกษตรกร
- ๕) ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๖) ติดตามและประเมินผลโครงการฯ

๙. งบประมาณ

๙.๑ กิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตผักอินทรีย์

๑) ค่าอาหาร ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๔ วัน	เป็นเงิน	๑๖,๐๐๐ บาท
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔๐ ราย ๆ ละ ๓๕ บาท วันละ ๒ เวลา จำนวน ๔ วัน	เป็นเงิน	๑๑,๒๐๐ บาท
๒) ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรม ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน	๖,๐๐๐ บาท
๓) ค่าวิทยากรฝึกอบรม ๒ ราย ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๔ วัน	เป็นเงิน	๑๔,๔๐๐ บาท
๔) ค่าติดตามประเมินผลโครงการฯ	เป็นเงิน	๕,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน		๕๒,๖๐๐ บาท

๙.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรกร ๔๐ ราย ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๒,๐๐๐ บาท
๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิตจัดทำแปลงสาธิต	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน		๔๒,๐๐๐ บาท

๙.๓ กิจกรรมศึกษาดูงานการผลิตผักอินทรีย์

๑) ค่าค่าอาหาร ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๕ มื้อ	เป็นเงิน	๒๐,๐๐๐ บาท
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔๐ ราย ๆ ละ ๓๕ บาท จำนวน ๔ มื้อ	เป็นเงิน	๕,๖๐๐ บาท
๓) ค่าพาหนะเดินทางรถปรับอากาศแบบเหมาจ่าย จำนวน ๒ วัน	เป็นเงิน	๒๐,๐๐๐ บาท
๔) ค่าวิทยากรฝึกอบรม ๔ ราย ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน	๗,๒๐๐ บาท
๕) ค่าที่พักผู้เข้าฝึกอบรมและเจ้าหน้าที่ ๕๐ คน ห้อง ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๔๐,๐๐๐ บาท
๖) ค่าสถานที่/ฐานเรียนรู้	เป็นเงิน	๒,๐๐๐ บาท
๗) ค่าของสมนาคุณในการศึกษาดูงาน	เป็นเงิน	๑,๕๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน		๙๖,๓๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๙๐,๙๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นเก้าร้อยบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับความรู้ในการใช้การผลิตผักอินทรีย์ และนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรได้ ร้อยละ ๗๐
- ๒) เกิดแหล่งเรียนรู้การผลิตผักอินทรีย์ในอำเภอโนนสุวรรณ

๑๑. ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ

- ๑) เกษตรกรร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการปลูกผัก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี
- ๒) เกษตรกรผู้ปลูกผักมีความเชื่อมั่นในการผลิตผักแบบอินทรีย์ เกิดผลดีต่อสุขภาพและสร้างรายได้แก่ครัวเรือนอย่างยั่งยืน